

พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

เมษายน 2554

พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
เมษายน 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
เมษายน 2554

นาวิ ชื่นใจ. (2554). พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของ

ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์

เทเวศร์ พิริยะพูนท์, รองศาสตราจารย์สุภารัตน์ วรทอง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที(t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way analysis of variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การทดสอบรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Least significant difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.30 โดยมีช่วงอายุมากที่สุดคือช่วงอายุ 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.50 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน / นักศึกษา มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 15.30 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุด ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.80 ส่วนใหญ่ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งเป็นเงิน 1,501 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.30
2. ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีพฤติกรรมต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ ในด้านรูปแบบของการเดินทางนิยมไปกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.00 ต้องการผู้ร่วมเดินทางในแต่ละครั้งจำนวนมากที่สุดคือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 มีความต้องการเที่ยวในประเทศ 1 – 2 ครั้งต่อปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.50 ต้องการเดินทาง 3 – 4 วันต่อครั้ง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 49.30 นิยมเดินทางในช่วงเดือน เมษายน – พฤษภาคม มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.00 และนิยมเดินทางในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.00
3. ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ ในด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ โดยส่วนใหญ่ต้องการท่องเที่ยวชายทะเลและทำกิจกรรมชายหาด ค่าเฉลี่ย 4.15 ระดับความต้องการมาก ในด้านการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมโดยส่วนใหญ่ชมวัดที่สำคัญ เช่น วัดพระแก้ว วัดอรุณฯ วัดโพธิ์ฯ ค่าเฉลี่ย 3.94 ระดับความต้องการมาก และด้านการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษส่วนใหญ่ต้องการพักผ่อนแบบโฮมสเตย์ ใช้ชีวิตอยู่กับชาวบ้านท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และ

แลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้ชีวิตใหม่ๆ ค่าเฉลี่ย 4.11 ระดับความต้องการมาก สรุปได้ว่าประชาชน
จังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศระดับความต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 3.90

4. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่างกันมีความต้องการในการ
ท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกัน

5. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยว
ภายในประเทศแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

BEHAVIOR AND NEED OF DOMESTIC TOURISM
OF PEOPLE IN SISAKET

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

April 2011

Navee Chuenjai. (2011). *Behavior and need of domestic tourism of people in Sisaket*.

Thesis, M.Sc. (Recreation Management), Bangkok: Graduate School of
Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assc. Prof. Teves Piriya-phuen,
Assc. Prof. Suparat Worathong.

The purposes of this research was to study behavior and need of domestic tourism of people in Sisaket. The sample of this research were 400 people that live in Sisaket : A questionnaire was constructed and used as a tool for collecting data. Percentage, mean, standard deviation, t – test and One – way analysis of variance were statistical method to analyze data.

The research revealed that :

1. The most people in Sisaket were female more than male equal to 59.30%, Age between 26 – 35 years equal to 34.50%, were student equal to 15.30%, the average income per month were under 10,000 baht equal to 44.80 and spend for travel between 1,501 - 3,000 equal to 30.30%.

2. Behavior of domestic tourism of people in Sisaket most like to travel with friend equal to 41.00%, the most usually went with 10 persons equal to 16.80%, the most average to travel 1 – 2 times per year equal to 40.50% each travel 3 – 4 days equal to 49.30%, the best period of traveling is April until May equal to 37.0%, the most day to travel is Saturday and Sunday.

3. Need of domestic tourism of people in Sisaket, in Natural tourism need travel to the sea and beach activity is at most level the means of which were 4.15, in Cultural based tourism need travel to important and royal temple is at most level the means of which were 3.94 and Special interest tourism need travel to home stay and live with their own is at most level the means of which were 4.11, that mean need of domestic tourism of people in Sisaket is at most level the means of which were 3.90.

4. The people in Sisaket differences of gender, age and monthly income had no different affected to need of domestic tourism.

5. The people in Sisaket differences of occupation has affected to need of domestic tourism at statistical significance .05 level.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ทเวศร์ พิริยะพจน์ท์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ สุภารัตน์ วรทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้เวลาในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตรวจทานและแก้ไข ข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ พร้อมทั้ง อาจารย์ ดร.วินิดา เจียรนัย รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นวากาญจน์ ที่ได้มาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ให้คำแนะนำ และพิจารณาการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาอันันทนาการรวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความรู้และให้คำปรึกษา ขอขอบคุณประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ขออน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ตลอดครูบาอาจารย์ ที่ได้สั่งสอนและอบรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ บุคคลรอบข้าง และทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และความช่วยเหลือที่ดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอระลึกถึงคุณงามความดีที่ทุกท่านได้ช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา และขอให้งานปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องต่อไป

นาวิ ชื่นใจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายและองค์ประกอบของพฤติกรรม.....	11
ความหมายของพฤติกรรม.....	11
องค์ประกอบของพฤติกรรม.....	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	16
ความหมายของความต้องการ.....	16
ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	18
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	21
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	21
ความหมายของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว.....	21
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว.....	24
แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว.....	26
ความสำคัญของการท่องเที่ยว.....	28
ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจังหวัดศรีสะเกษ.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	74
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	75
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	83
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	90
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	92

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
2 ร้อยละและความถี่ของพฤติกรรมต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ.....	56
3 แจกแจงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความ ต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ.....	59
4 แจกแจงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความต้องการที่มีต่อ การท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษด้านการท่องเที่ยว ในแหล่งวัฒนธรรม.....	60
5 แจกแจงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความต้องการที่มีต่อ การท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการท่องเที่ยว ในความสนใจพิเศษ.....	61
6 ร้อยละและความถี่ของความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อ การท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ.....	62
7 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ.....	62
8 เปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยแนวโน้มความต้องการ ในการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ.....	66

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดศรีสะเกษ.....	33
--	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งอย่างหนึ่งที่มีกิจกรรมหลายอย่างรวมกันอันเป็นกระบวนการทางนันทนาการที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่าง (Leisure time) โดยมีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้เดินทางจะต้องเดินทางจากที่หนึ่งไปยังสถานที่หนึ่งเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศโดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการทางกายภาพ ก่อให้เกิดคุณค่าทางด้านการพัฒนาอารมณ์ จิตใจและร่างกาย ผ่อนคลาย ความเครียด เปลี่ยนบรรยากาศ ผักผ่อนอดทนและควบคุมตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในประสบการณ์ใหม่ๆ การท่องเที่ยวนับเป็นกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัยขึ้นอยู่กับการเลือกและใช้ประโยชน์จากกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 43 - 44)

เนื่องจากมนุษย์ต้องการการพักผ่อนหย่อนใจมากขึ้น ทำให้มนุษย์ต้องการกิจกรรมนันทนาการเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมนันทนาการแบบใดก็ตามล้วนมีความจำเป็นและช่วยให้ผู้ที่นำกิจกรรมนันทนาการเหล่านั้นมาใช้เพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพของตนเองและงานที่ทำอีกด้วย และกิจกรรมนันทนาการประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากิจกรรมนันทนาการประเภทอื่นๆ คือ “การท่องเที่ยว” ดังที่ เสริมสกุล เสริมกิจ (2548: 13) ได้กล่าวไว้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism industry) ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงและธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจสนับสนุนต่างๆ การซื้อบริการของนักท่องเที่ยว ถือว่าได้เป็นการส่งสินค้าออกที่มองไม่เห็นด้วยสายตา (Invisible export) เนื่องจากเป็นการนำเงินตราเข้าสู่แหล่งชุมชนนั้นๆ ซึ่งผลประโยชน์จะตกอยู่ในประเทศ แหล่งชุมชนและช่วยให้เกิดอาชีพอีกหลายแขนง ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ

การท่องเที่ยว (Tourism) นั้นถือเป็นนันทนาการประเภทหนึ่ง ความหมายกว้างขวางมิได้หมายเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ดังที่ส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ฉะนั้น ปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นภาพใหญ่ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งมีผู้กล่าวว่าธุรกิจทางการท่องเที่ยวทุกวันนี้เป็นธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลก

ธุรกิจการท่องเที่ยวได้รับความนิยมและมีเงินทุนหมุนเวียนมากมาย จนทำให้กลายเป็นธุรกิจระดับประเทศที่สำคัญมาก ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าธุรกิจในด้านอื่นๆ ทำให้รัฐบาลต้องแต่งตั้งกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาขึ้นเป็นการยืนยันว่าธุรกิจการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยและสามารถทำให้มีเงินหมุนเวียนในประเทศได้เป็นอย่างมาก

เมื่อการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยแล้ว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้มีการจัดทำแผนส่งเสริมการตลาดในประเทศขึ้นมา เพราะนอกเหนือจากการดำเนินงานในกลยุทธ์ปีท่องเที่ยวไทยแล้ว จะยังคงดำเนินการสานต่อกลยุทธ์ของปี 2551 เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อเนื่องไปอีก 5 กลยุทธ์ ดังนี้

1. กลยุทธ์สร้างกระแสให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต: โดยการใช้แนวคิดในการโฆษณาประชาสัมพันธ์เช่นเดียวกับกลยุทธ์ปีท่องเที่ยวไทย ในการสร้างกระแสให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต คือ “เที่ยวไทยคือชีวิต เศรษฐกิจไทยคึกคัก” และเพื่อรองรับการสร้างกระแสให้มีการเดินทางท่องเที่ยว จะนำเสนอกิจกรรมท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปและกิจกรรมท่องเที่ยวแปลกใหม่ในหลากหลายมิติ ตามความชอบและความสนใจของนักท่องเที่ยว อาทิ การงานเทศกาลท่องเที่ยวภาคใต้ เพื่อส่งเสริมให้มีการเดินทางไปยังภาคใต้มากขึ้น การจัดงาน Northern Eco & Adventure Mart ภาคเหนือ สำหรับกลุ่มผู้รักการผจญภัย การส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบประหยัดพลังงาน โดยการเดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถตู้ (พลังงานหาร 10) รถบัส (พลังงานหาร 30) และรถไฟ (พลังงานหาร 100) รวมถึงการใช้จักรยานและสามล้อถีบในการเดินทางในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

นอกจากนั้น ได้จัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในประเทศ เพิ่มขึ้นอีก 13 แห่ง พร้อมทั้งปรับปรุงพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานและการดูแลรับผิดชอบให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ได้อย่างใกล้ชิดและสามารถรองรับการเติบโตของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2. กลยุทธ์ส่งเสริมการเดินทางเชื่อมโยง: โดยเน้นการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้และภายในภูมิภาค โดยการจัดทำเส้นทางและคู่มือท่องเที่ยว รวมทั้งเสนอขายแพคเกจ(Package) ภายใต้โครงการขับรถสุขใจเที่ยวเมืองไทยใกล้กรุงเทพฯ (ท่องเที่ยวภายในภาคกลาง) โครงการร้อยเรื่องเมืองใต้ (ท่องเที่ยวภายในภาคใต้) และมีการนำนวัตกรรมทางการตลาดมาใช้ในการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว เช่น โครงการขับรถสุขใจไปกับ Mobile Phone โครงการขับรถสุขใจไปภาคกลางกับ GPS ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยวข้ามภูมิภาค โดยการจัดงานโรดโชว์ (Road Show) ข้ามภูมิภาค และกิจกรรมกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวทั่วไทย เช่น โครงการบินไปบินกลับ ขับรถเที่ยว เป็นต้น

3. กลยุทธ์สร้างการรับรู้ความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่: โดยการนำเสนอจุดต่างภาพลักษณ์ของพื้นที่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้ถึงความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ โฆษณาประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมที่สะท้อนภาพลักษณ์ของพื้นที่ที่แตกต่างตามแนวคิดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

4. กลยุทธ์รณรงค์ให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างรู้ค่า รักษาแหล่งท่องเที่ยว: โดยการรณรงค์ให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในมุมของการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ต่อเนื่องจากปี 2551 ภายใต้งานแคมเปญ “เก็บเมืองไทยให้สวยงาม” ผ่านสื่อต่างๆ และจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น โครงการรู้รักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการเที่ยวอีสานสุขใจ...ตระหนักภัยโลกร้อน โครงการตามรอยกินรี (การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว ที่พัก ชุมชน และรายการนำเที่ยวที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว) ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในระยะยาว

5. กลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติของการเรียนรู้: โดยการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวจากการเดินทางท่องเที่ยว เช่น จัดค่ายเยาวชนให้ความรู้ด้านต่างๆ ระบบนิเวศทางทะเล ระบบนิเวศทางบก จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมประวัติศาสตร์ เป็นต้น

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยมในกลุ่มประชากรโลก โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมกลางแจ้งอย่างหนึ่งที่มีกิจกรรมหลายๆ อย่างรวมเข้าด้วยกัน อันเป็นกระบวนการทางนันทนาการที่เกิดขึ้นในยามว่าง โดยมีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้เดินทางจะต้องเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศโดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการทางกายภาพ ก่อให้เกิดคุณค่าทางการพัฒนาอารมณ์จิตใจและร่างกาย ทั้งนี้ทั้งนั้นการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ชุมชน สังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม(อมรรัตน์ กนกแก้ว. 2549: 1)

ในการทำรายงานครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อที่ได้นำผลการวิจัยที่ได้นำมาพัฒนาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด เพื่อช่วยเหลือและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงในด้านต่างๆ ให้ตรงต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น และที่สำคัญเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อสนองกับนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษตามตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ และรายได้

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาเป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ดีขึ้น และให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการจัดทำโปรแกรมทัวร์ให้เหมาะสมกับประชาชนชาวศรีสะเกษที่มี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ที่แตกต่างกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง และจัดการท่องเที่ยวให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 134,891 คน (ข้อมูลจาก วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี: 2550)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป โดยเทียบตารางประมาณการของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้จำนวน 354 คน ผู้วิจัยจึงขอทำวิจัยจำนวน 400 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่

1.1 เพศ

1.2 อายุ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1.2.1 อายุ 15 – 25 ปี

1.2.2 อายุ 26 – 35 ปี

1.2.3 อายุ 36 – 45 ปี

1.2.4 อายุ 46 ปีขึ้นไป

1.3 อาชีพ

1.3.1 นักเรียน - นักศึกษา

1.3.2 ข้าราชการ

1.3.3 พนักงานบริษัทเอกชน - รัฐวิสาหกิจ

1.3.4 ค้าขาย

1.3.5 เกษตรกร

1.3.6 รับจ้าง

4.รายได้

1.4.1 น้อยกว่า 10,000 บาท

1.4.2 10,001 – 20,000 บาท

1.4.3 20,001 – 30,000 บาท

1.4.4 มากกว่า 30,001 บาท

ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือกริยาใดๆ ของนักท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยวรวมทั้งกระบวนการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวกำหนดการกระทำดังกล่าวเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลให้ได้รับความพึงพอใจในระดับหนึ่ง โดยการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 8 ด้านดังต่อไปนี้

1.1 จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง

1.2 รูปแบบของการเดินทางไปท่องเที่ยว เช่น ญาติ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ฯ

1.3 จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง

1.4 ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในแต่ละปี

1.5 จำนวนวันที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว

1.6 ช่วงเดือนที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว

1.7 ช่วงวันที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว

1.8 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศ

2. ความต้องการต่อการท่องเที่ยว หมายถึง ความประสงค์ที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ โดยมีจุดประสงค์ที่ต้องการศึกษาเรียนรู้ ชื่นชมการท่องเที่ยว เพลิดเพลินกับแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ พักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงใช้จ่ายใช้สอยในสินค้าที่นักท่องเที่ยวต้องการ

3. ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ หมายถึง ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป

4. อายุ หมายถึง อายุเต็มของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

4.1 อายุ 15 – 25 ปี

4.2 อายุ 26 – 35 ปี

4.3 อายุ 36 – 45 ปี

4.4 อายุ 46 ปีขึ้นไป

5. อาชีพ หมายถึง การทำงานที่ได้รับค่าตอบแทนจากนายจ้างหรือจากผู้ประกอบการของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

4.1 นักเรียน - นักศึกษา

4.2 ข้าราชการ

4.3 พนักงานบริษัทเอกชน - รัฐวิสาหกิจ

4.4 ค้าขาย

4.5 เกษตรกร

4.6 รับจ้าง

6. รายได้ หมายถึง รายได้จากการประกอบอาชีพของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท

5.2 10,001 – 20,000 บาท

5.3 20,001 – 30,000 บาท

5.4 มากกว่า 30,001 บาท

7.ประเภทของการท่องเที่ยว หมายถึง รูปแบบหรือลักษณะในการท่องเที่ยวในสถานที่นั้นๆ ที่ต่างกันออกไปตามสถานที่ ลักษณะความเป็นอยู่ ของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ งานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

7.1 การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ

7.1.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(Ecotourisms) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

7.1.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล(Marine ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล

7.1.3 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา(Geotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหินผา ลานหินทราย อุโมงค์ โพรง ถ้ำน้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย เพื่อดูความงามภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลก ศักยภาพธรรมชาติของหิน ดิน แร่ ต่างๆ และฟอสซิล

7.1.4 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรมสวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จ ความเพลิดเพลินในสวนเกษตรและได้ความรู้

7.1.5 การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการไปชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา และการดูดาวจักราศีที่ปรากฏในท้องฟ้าแต่ละเดือน เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยะจักรวาล

7.2 การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม(Cultural based tourism)

7.2.1 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว ได้ความรู้ความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์

7.2.2 การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมประเพณี(Cultural and traditional tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น ได้รับความ

ผลิตเพลินตื่นตาตื่นใจ ในสุนทรียศิลป์ เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม

7.2.3 การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural tourism/ village tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิตและผลงานที่สร้างสรรค์ ที่มีเอกลักษณ์เป็นพิเศษ มีความโดดเด่น เพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ ศึกษางานสร้างสรรค์และภูมิปัญญาพื้นบ้าน

7.3 การท่องเที่ยวในแหล่งที่สนใจพิเศษ(Special interest tourism)

7.3.1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ(Health tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม เพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจ ได้รับความเพลิดเพลินและสุนทรียภาพ

อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม(Health beauty and Spa)

7.3.2 การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา(Edu – meditation tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาความรู้ สัจธรรมแห่งชีวิต มีการฝึกทำสมาธิ เพื่อมีประสบการณ์และมีความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น

นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย รำไทย มวยไทย การช่างและงานศิลปหัตถกรรมไทย รวมถึงการบังคับช้างและเป็นการควาญช้าง เป็นต้น

7.3.3 การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของชาวบ้าน ชนกลุ่มน้อย หรือชนเผ่าต่างๆ เช่น หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกูย หมู่บ้านชาวกระเหรี่ยง หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ

7.3.4 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา(Sports tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัด ความสนใจในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สกีนํ้า ฯลฯ ให้ได้รับความเพลิดเพลินความสนุกสนาน ตื่นเต้น

7.3.5 การท่องเที่ยวแบบผจญภัย(Adventure travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนจะเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนาน ตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความปลอดภัยและได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ

7.3.6 การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ฟาร์มสเตย์(Homestay & Farmstay) หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับประสบการณ์ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

7.3.7 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว(Longstay) หมายถึง กลุ่มผู้ใช้ชีวิตบ้านปลายหลัง เกษียณอายุจากการทำงาน ที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างสถานที่ ต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ 5 ของชีวิต คือ การท่องเที่ยวโดยเดินทางท่องเที่ยวต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ เฉลี่ย 3-4 ครั้งต่อปี คราวละนานๆ อย่างน้อย 1 เดือน

7.3.8 การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล(Incentive travel) หมายถึง การจูงใจให้แก่มูลค่าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ(มีความเป็นเลิศ) ในการขายสินค้านั้นๆ ตามเป้าหมายหรือเกินเป้าหมาย เป็นการจูงใจการพักผ่อนตั้งแต่ 2 – 7 วัน เป็นรายการนำเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ อาจเป็นรายการนำเที่ยวแบบผสมผสาน หรือรายการนำเที่ยวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

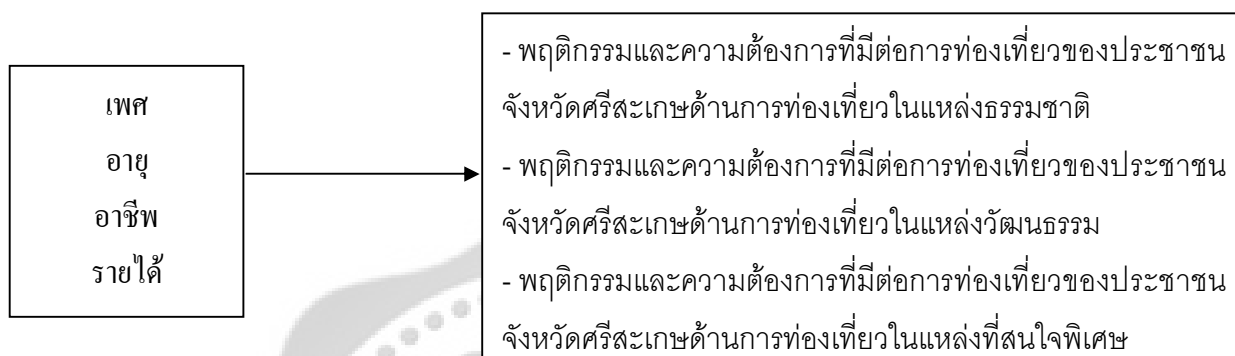
7.3.9 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม หมายถึง การจูงใจให้แก่มูลค่าของผู้ที่จัดการประชุม มีรายการจูงใจก่อนการประชุม(Pre - tour) และการจูงใจหลังการประชุม (Post - tour) โดยการจูงใจการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้บริการกับผู้ที่เข้าร่วมประชุมโดยตรง หรือสำหรับผู้ร่วมเดินทางกับผู้ประชุม(สามีหรือภรรยา) อาจเป็นรายการท่องเที่ยววันเดียว หรือรายการท่องเที่ยวพักค้างแรม 2 – 4 วัน

7.3.10 การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการท่องเที่ยวคัดสรรรูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้น นำมาจัดรายการนำเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนาน ตั้งแต่ 2 – 7 วัน หรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร(Eco – Agro tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประวัติศาสตร์(Agro – Historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและประวัติศาสตร์(Geo – Historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม(Agro – Cultural tourism) (มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2549 : 12-16)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเพศต่างกันจะมีพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน
2. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอายุต่างกันจะมีพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน
3. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอาชีพต่างกันจะมีพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน
4. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีรายได้ต่างกันจะมีพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความหมายและองค์ประกอบของพฤติกรรม
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรม
 - 1.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 2.1 ความหมายของความต้องการ
 - 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
3. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย
 - 3.1 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
 - 3.2 ความหมายของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
 - 3.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว
 - 3.4 แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว
 - 3.5 ความสำคัญของการท่องเที่ยว
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดศรีสะเกษ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

1. ความหมายและองค์ประกอบของพฤติกรรม

1.1 ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม(Behavior) หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อความคิดของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายในจิตใจและภายนอก อาจทำไปโดยรู้ตัว ไม่รู้ตัว อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ผู้อื่นอาจสังเกตการกระทำนั้นได้และสามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้(ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 573)

พฤติกรรม หมายถึง ปฏิกริยาและกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกทางรูปธรรม นามธรรม ตลอดเวลา สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส วาจา และการกระทำสามารถแบ่งพฤติกรรมออกได้เป็น 2

ประเภท คือพฤติกรรมภายนอก(Overt behavior) ซึ่งเป็นการกระทำที่สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส หรืออาจใช้เครื่องมือช่วยและพฤติกรรมภายใน(Covert behavior) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ บุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้ (สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2529: 9-11; เฉลิมพล ตันสกุล. 2541: 2)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่สังเกตได้ เช่น การพูด การเดิน การเต้นของหัวใจ การรับรู้ การคิด การจำ และการรู้สึก การกระทำที่สังเกตไม่ได้ เช่น ผู้กระทำรู้ตัว ไม่รู้ตัว หรือเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นภายในและภายนอก (โยธิน ศันสนยุทธ. 2533: 3; สุชาดา มะโนทัย. 2539; อัครฤทธิ์ หอมประเสริฐ. 2543: 10)

โกลเดนสัน (Goldenson. 1984: 90) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมไว้ว่า เป็นการกระทำหรือตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคลและเป็นปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆ ที่เป็นไปอย่างมีจุดหมายสังเกตเห็นได้ หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆ ที่ได้ผ่านการใคร่ครวญแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้ตัว

จากความหมายของพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมหมายถึงการกระทำหรืออาการที่แสดงออกของจิตใจทั้งภายในและภายนอกเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล ซึ่งบุคคลอื่นสังเกตและใช้เครื่องมือทดสอบได้

1.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม

พฤติกรรมมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ (สุชาดา มะโนทัย. 2539: 9 – 10; อ้างอิงจาก Cronbach. 1972)

1. ความมุ่งหมาย(Goal) เป็นความต้องการที่ทำให้เกิดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการที่เกิดขึ้น ความต้องการบางอย่างสามารถตอบสนองได้ทันที แต่บางอย่างต้องใช้เวลาอันจึงบรรลุความต้องการได้

2. ความพร้อม (Readiness) คือ ระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่จะทำกิจกรรมหนึ่งลงไป มนุษย์จะพิจารณาสถานการณ์ก่อนแล้วจึงตัดสินใจเลือกวิธีการที่เกิดความพึงพอใจมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการ

5. การตอบสนอง (Response) เป็นการกระทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการโดยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในขั้นแปลความหมาย

6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา(Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลการกระทำนั้นผลที่ได้รับอาจเป็นไปตามที่คาดคิดหรืออาจตรงข้ามก็ได้

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to thwarting) ในกรณีที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ มนุษย์ก็อาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานการณ์และเลือกวิธีการใหม่

บลูม (Bloom. 1975: 65 - 197) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ อาจเป็นสิ่งที่สังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวเหล่านี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive domain)
2. พฤติกรรมด้านเจตคติ (Affective domain)
3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor domain)

1. พฤติกรรมด้านความรู้

พฤติกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับสุขภาพเป็นกระบวนการทางด้านสมองเป็นความสามารถทางด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับ การใช้ความคิด วิจัยรณญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ จัดจำแนกได้ตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก ดังนี้

- 1.1 ความรู้ ความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้ หรือระลึกได้
- 1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ คือจะต้องมีความรู้มาก่อนแล้วจึงจะเข้าใจได้ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความและคาดคะเน
- 1.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำเอาวิชาการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์และแนวคิดต่างๆ ไปใช้
- 1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถ และมีทักษะในการจำแนกเรื่องราวที่สมบูรณ์ใดๆ ออกเป็นส่วนย่อยและมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบที่รวมเป็นปัญหา หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
- 1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวมส่วนย่อยต่างๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจน และคุณภาพสูงขึ้น
- 1.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถของบุคคลในการวินิจฉัย ตีราคาของสิ่งของต่างๆ โดยมีกฎเกณฑ์ที่ใช้ช่วยประเมินค่านี้ อาจเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้นมา หรือมีอยู่แล้วก็ตาม

2. พฤติกรรมด้านเจตคติ

เจตคติเป็นกระบวนการทางด้านจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติ การให้คุณค่า การปรับปรุงค่านิยม การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ รวมไปถึงความเชื่อความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ กัน จะบอกแนวโน้มของบุคคลในการกระทำพฤติกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนการเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ ได้ดังนี้

2.1 การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or attending) เป็นขั้นที่บุคคลถูกกระตุ้นให้ทราบสาเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าบางอย่างเกิดขึ้น และบุคคลนั้นมีความยินดี หรือมีภาวะจิตใจพร้อมที่จะรับ หรือให้ความพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ในการยอมรับนี้ประกอบด้วย ความตระหนัก ความยินดีที่จะรับ และการเลือกรับ

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่บุคคลถูกจูงใจให้เกิดความรู้สึกผูกมัดต่อสิ่งเร้า เป็นเหตุให้บุคคลพยายามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง พฤติกรรมขั้นนี้ ประกอบด้วยความยินยอม ความเต็มใจ และความพอใจที่จะตอบสนอง

2.3 การให้ค่านิยม (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยาซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเอง และได้นำไปพัฒนาเป็นของตนเองอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ส่วนมากใช้คำว่า “ค่านิยม” ซึ่งการเกิดค่านิยมนี้ประกอบด้วย การยอมรับ ความชอบและการผูกมัดค่านิยมเข้ากับตนเอง

2.4 การจัดกลุ่มคำ (Organization) เป็นขั้นที่บุคคลจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่ม โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมนั้น ในการจัดกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม และการจัดระบบของค่านิยม

2.5 การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a value or complex) พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และจัดอันดับของค่านิยมเหล่านั้นจากดีที่สุดไปถึ้น้อยที่สุด พฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวคอยควบคุมพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในขั้นนี้ประกอบด้วย การวางแนวทางของการปฏิบัติ และการแสดงลักษณะที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่เขากำหนด

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ

พฤติกรรมด้านการปฏิบัตินี้ เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่บุคคลปฏิบัติออกมาโดยมีด้านความรู้ และด้านเจตคติ เป็นตัวช่วยให้เกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่ถูกต้อง แต่กระบวนการในการจะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน แต่นักวิชาการก็เชื่อว่ากระบวนการทางการศึกษาจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติได้

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) และการปฏิบัติ (Practice)

ชาร์ท (Schwartz. 1975: 28-31) ได้ศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านคือ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ สามารถสรุปรูปแบบของความสัมพันธ์ได้เป็น 4 ลักษณะคือ

1) ความรู้ $\longleftrightarrow$ เจตคติ $\longleftrightarrow$ การปฏิบัติ

เจตคติเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดความรู้และการปฏิบัติ ดังนั้นความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติและเจตคติมีผลต่อการปฏิบัติ

2) ความรู้ $\longleftrightarrow$ การปฏิบัติ
เจตคติ $\longleftrightarrow$ การปฏิบัติ

ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

3) ความรู้ $\longleftrightarrow$ การปฏิบัติ
เจตคติ $\longleftrightarrow$ การปฏิบัติ

ความรู้และเจตคติต่างกัน ทำให้เกิดการปฏิบัติได้ โดยที่ความรู้และเจตคติไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

4) เจตคติ $\longleftrightarrow$ การปฏิบัติ
ความรู้ $\longleftrightarrow$ การปฏิบัติ

ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับทางอ้อมนั้นมีเจตคติเป็นตัวกลางทำให้เกิดการปฏิบัติตามมาได้

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

2.1 ความหมายของความต้องการ

ความต้องการ (Needs) มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประเด็น ประกอบด้วย

เมอร์เรย์ (Murray, 1964: 118) ให้ความหมายว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพร่างกายและสภาพจิตใจ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออก ทางด้านความก้าวร้าว เป็นความต้องการที่จะเอาชนะผู้อื่น เอาชนะสิ่งที่ขัดขวางทั้งปวงด้วยความรุนแรง
2. ความต้องการที่จะเอาชนะพื้นผิอุปสรรคต่างๆ เป็นความต้องการที่จะพื้นผิอุปสรรคล้มเหลวต่างๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้นมา
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ เป็นความต้องการที่จะยอมแพ้ยอมรับผิดชอบรับคำวิพากษ์วิจารณ์ หรือยอมรับการถูกลงโทษ
4. ความต้องการที่จะป้องกันตนเอง เป็นความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากคำวิพากษ์วิจารณ์การตำหนิติเตียน ซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจพยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตนเอง มีการป้องกันตนเองเพื่อให้พ้นผิดจากการกระทำต่างๆ ทั้งปวง
5. ความต้องการเป็นอิสระ เป็นความต้องการที่จะปรารถนาจะเป็นอิสระจากสิ่งกีดขวางทั้งปวง ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง
6. ความต้องการความสำเร็จ เป็นความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จหรือพยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง ซึ่งเพศชายจะมีระดับความต้องการความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง
7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น เป็นความต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นรักใคร่ต้องการรู้จัก หรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น
8. ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น บุคคลมักจะมี ความปรารถนาในการที่จะแยกตนเองออกจากผู้อื่น ไม่มีความรู้สึกยินดียินร้ายกับบุคคลอื่น ต้องการเมินเฉยจากผู้อื่น
9. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เป็นความต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจ เห็นอกเห็นใจ มีความสงสารในตนเอง เป็นต้น
10. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เป็นความต้องการเข้าร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้
11. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจในตนเองให้กับผู้อื่นได้เห็นได้ยินเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง

12. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นมีการกระทำตามคำสั่งตน ทำให้คิดว่าตนมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น

13. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อื่นว่า เป็นความต้องการที่ยอมรับนับถือผู้อื่นที่อาจสูงกว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือกับบุคคลดังกล่าวด้วยความยินดี

14. ความต้องการหลีกเลี่ยงจากอันตราย เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย

15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว เป็นความต้องการที่จะรู้สึกหลีกเลี่ยงให้พ้นอันตรายทั้งปวง

16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการที่จะถูกตำหนิหรือลงโทษ เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษด้วยการคล้อยตามกลุ่ม หรือยอมรับคำสั่งเพราะกลัวถูกลงโทษ

17. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง เป็นความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของตนเองที่มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ

18. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น เป็นความต้องการที่จะกระทำให้ตนเองไม่เหมือนกับบุคคลอื่น

สตฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam; et al. 1985.) ได้ให้คำนิยามว่า “Needs” คือ บางสิ่งบางอย่างที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือเกิดประโยชน์หากได้รับการตอบสนองภายใต้เหตุผลความจำเป็นที่ชัดเจน

สุชา จันทรโณม (2529: 105) กล่าวว่ามนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติถ้าได้บรรลุความต้องการตามความประสงค์ก็จะรู้สึกนิยมชมชื่นและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความต้องการเป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์ได้แสดงออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์เป็นชนิดใหญ่ๆ ได้ 3 ประการดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย ประกอบด้วย ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศหายใจ การขับถ่าย การเคลื่อนไหว และการพักผ่อน

2. ความต้องการทางอารมณ์ และสังคม ประกอบด้วย ความต้องการ ความรัก ความปลอดภัยตำแหน่งทางสังคม อิสรภาพและความสำเร็จ

3. ความต้องการทางสติปัญญา

สุพักตร์ พิบูลย์ (2535: 21) กล่าวว่า ความต้องการคือความเงื่อนไขความไม่สอดคล้องระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Actual condition) กับสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่ต้องการ (Desired conditions) เป็นสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือดำเนินแก้ไข

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความต้องการ (Needs) หมายถึง วิธีแก้ปัญหาหรือการตอบสนองสิ่งที่มีมนุษย์ยังขาดอยู่ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ หรือให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ และยังก่อให้เกิดความสมดุลกับคุณภาพชีวิตมนุษย์

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความต้องการอันเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน แต่ในที่นี้จะได้นำเอาแนวความคิดของท่านที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ทำให้เกิดความต้องการมา กล่าวดังนี้

แนวความคิดของมาสโลว์ (Maslow) ทฤษฎีความต้องการหลักการของมาสโลว์ ซึ่งมาสโลว์ ได้เสนอไว้ว่าความต้องการของบุคคลนั้นเกิดขึ้นอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด และถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองแล้วก็เกิดความต้องการใหม่ขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นความต้องการของบุคคลจึงเป็นลำดับขั้น ซึ่งมาสโลว์ (Maslow, 1970: 80-92) ได้แบ่งความต้องการออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ความต้องการด้านสรีระพื้นฐาน (Basic physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดทางด้านการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิ
2. ความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and security Need) ต้องการความคุ้มครองปกป้องความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย
3. ความต้องการด้านความรักและเป็นเจ้าของ (Love and belonging Needs) อยากให้ตนเป็นที่ยอมรับจากกลุ่ม
4. ความต้องการด้านการยกย่องจากผู้อื่น (Self esteem Needs) อยากให้ผู้อื่นยกย่องตน
5. ความต้องการด้านความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self - Actualization) กระทำสิ่งต่างๆ เพื่อบรรลุความต้องการของตนเอง

อรุณ รักธรรม (2527: 67) ได้อธิบายถึงความต้องการและความแตกต่างของมนุษย์ไว้ว่าเพราะความต้องการนี้เอง ที่เป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ดิ้นรนและทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง ขนาดของการต่อสู้ดิ้นรนก็จะขึ้นอยู่กักระดับความต้องการของแต่ละคนซึ่งมีไม่เท่ากัน ดังนั้น จำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของมนุษย์เพื่อที่จะได้บำบัดความต้องการเหล่านั้นได้ถูกต้อง ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์จึงเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนออกกำลังกายได้มากขึ้น เพื่อมีประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer modified hierarchy theory) (หลุยส์ จาปาเทศ. 2533: 40-41) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ใน ค.ศ. 1972 หรือเรียกทฤษฎี อีอาร์จี (ERG : Existence Relatedness – Growth Theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นตอนของมาสโลว์ เขาปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 5 ขั้น ของมาสโลว์เหลือเพียง 3 ลำดับขั้นเป็น ERG Theory Alderfer ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎีดังนี้

1. เอกซิส-เทนซ์ นีดส์ (Existence Needs) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตคนเพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขาในข้อนี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

2. รีเลเทดเนส นีดส์ (Relatedness Needs) คือ ความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบๆ ตัว และบุคคลในสังคม ความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า ความต้องการทางสังคมของอัลเดอร์เฟอร์ (Social Needs Alderfer) ได้ให้ความสำคัญความต้องการข้อนี้มาก เพราะมนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้น แต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่หนึ่งมีความจำเป็น

3. โกรธ นีดส์ (Growth Needs) คือ ความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้าเป็นความต้องการสูงสุดของคน ซึ่งเขาได้เอาขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 (Esteem และ Self – actualization Needs) ของมาสโลว์เข้าด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสูงสุดของชีวิตมนุษย์ชาติตนเอง

สำหรับโนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538: 91; อ้างอิงจาก Knowles. 1970) นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกันได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความมั่นคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูง เบาเกินไป แก้อั้วแข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้จะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่พาไปสู่อื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตามความสามารถ (Self – actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตนเองนั้นเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตนเองทำให้คุณค่าอื่นๆ ลดลงเป็นอย่างมาก จากการศึกษาพบว่า คนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เกิดประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหางานหรือทำตนให้เกิดประโยชน์

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงความปลอดภัย (The Needs for security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกย่อมมีสัญชาตญาณในการป้องกันตัวเอง ความต้องการความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงโดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for new experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก ดังนั้นเมื่อต้องการทางด้านนี้เกิดการสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรมเหนื่อยอ่อน ทำให้มีความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุของความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่มหรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for recognize) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกตัวเองมีค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของ อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) และโนลส์ (Knowles) พอสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นตอนของมาสโลว์ โดยเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์ 3 ประการ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคม และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้าซึ่งความต้องการทั้ง 3 จะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

การปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายมนุษย์ เพราะปัจจุบันความเจริญทางวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีมากขึ้น มนุษย์เปลี่ยนแปลงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต การนำเครื่องจักรมาใช้แทนพลังงานจากมนุษย์มีมากขึ้น การใช้กล้ามเนื้อและพลังงานในร่างกายลดปริมาณลงมาก ทำให้สมรรถภาพลดลง เป็นผลทำให้ความสมบูรณ์ทางจิตใจและร่างกายลดลง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานก็จะต่ำไปด้วย (สนธยา บุญไทย. 2548: 9 - 10)

3.อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

3.1 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

สุดาพร ชูตินทรานนท์ (2542: 41) กล่าวว่า โดยทั่วไปถ้าพูดถึงคำว่า “อุตสาหกรรม” เราจะนึกถึงการนำวัตถุดิบป้อนเข้าไปในกระบวนการผลิตแล้วจะได้ผลผลิตที่ต้องการออกมา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourist industry) เป็นผลรวมที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างนักท่องเที่ยวกับเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจบริการต่างๆ กับรัฐบาลเจ้าของประเทศ และทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งจะอธิบายในเชิงอุตสาหกรรม

อนึ่ง ในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากที่ภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนจะต้องทำงานประสานกัน ให้ความร่วมมือ สนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายร่วมมือคือเพื่อผลประโยชน์ของชาติ (Public interest) เช่น

1. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เช่น สนามบิน ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ
2. ออกหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เอื้อต่อการลงทุนในธุรกิจบริการของเอกชน
3. ร่วมกันพัฒนาทักษะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทุกระดับให้มีคุณภาพ
4. ร่วมกันส่งเสริมการขาย และโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อชักชวนและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศเกิดความต้องการซื้อสินค้าและบริการ
5. ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข้อเสนอแนะหรือข้อเรียกร้อง (Voice) เพื่อปรับปรุงบริการของภาครัฐและเอกชนได้ ตลอดจนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการต่างๆ รวมทั้งผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ นักท่องเที่ยวและชาวต่างประเทศซึ่งเป็นผู้รับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ และธุรกิจเอกชนเกิดความพึงพอใจ

3.2 ความหมายของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

ปรีชา แดงโรจน์ (2544: 29) ได้อ้างอิงถึงคำนิยามของการท่องเที่ยวขององค์การสหประชาชาติ ในคราวร่วมประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. 2506 ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ

1. ต้องมีการเดินทาง
2. ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน
3. ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง

องค์การท่องเที่ยวแห่งโลก (World Tourism Organization: WTO) ได้ประกาศใช้คำนิยามเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เมื่อปี ค.ศ. 1968 (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. 2542: 3) ไว้ดังนี้

Travelers หมายถึง ผู้เดินทาง นักเดินทาง นักท่องเที่ยว ซึ่งจะรวมทั้งผู้ที่สามารถนำจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ เช่น นักท่องเที่ยว (Tourists) และเก็บรวบรวมเป็นสถิติไม่ได้ เช่น ผู้อพยพ (immigrants) ผู้เร่ร่อน (Nomads) ผู้โดยสารที่เดินทางผ่าน (Transit passengers) ผู้ที่ทำงานตามชายแดน (Border workers) ผู้ที่ปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายในประเทศนั้นๆ (Diplomats, Representatives of Consulates, Members of Armed force) และผู้ลี้ภัย (Refugees)

Visitors หมายถึง ผู้มาเยือน นักท่องเที่ยว โดยแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. Tourists หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เดินทางมาเยือนและพักอยู่ในประเทศ ตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป โดยใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวที่นั่นๆ (Local Accommodation) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวดังนี้

1.1 International tourists หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน เดินทางเข้ามาในประเทศและพำนักรู้ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (1 คืน) และไม่มากกว่า 60 วัน

1.2 Domestic tourists หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืนอาจเป็นคนไทย หรือคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทยเดินทางมาจากจังหวัดที่อยู่อาศัยปกติของตนไปยังจังหวัดอื่นๆ ระยะทางที่พำนักรู้ไม่เกิน 60 วัน

2. Excursionists หมายถึง นักทัศนาจร นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (Day Visitor) เดินทางมาเยือนชั่วคราว และอยู่ในประเทศน้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่ได้ใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวที่นั่นๆ เช่น ผู้ที่เดินทางมากับเรือสำราญ โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวดังนี้

2.1 International excursionist หมายถึง นักทัศนาจรระหว่างประเทศ

2.2 Domestic excursionist หมายถึง นักทัศนาจรในประเทศ

นักท่องเที่ยวประเภท Tourists และ Excursionists เป็นกลุ่มนักเดินทาง (Travelers) ที่สามารถติดตามการเดินทางและจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากในการวิเคราะห์เพื่อทราบความต้องการ และพฤติกรรมผู้บริโภคของนักท่องเที่ยวที่เป็นตลาดเป้าหมาย

ดุษฎี ชุมสาย และณิพนัน พรหมโยธี (2527: 15) ดังกล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยว คือ การเดินทางที่มีลักษณะเป็นการชั่วคราว และเป็นไปตามความพอใจของผู้เดินทาง อีกทั้งต้องมีค่าใช้จ่ายในการนั้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความของผู้ที่เดินทางไปยังต่างถิ่น ไว้ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2529: 5)

ผู้เยี่ยมเยือน คือ บุคคลที่เดินทางไปยังสถานที่ซึ่งมิใช่ถิ่นพำนักถาวรของตนเองเป็นการชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การศาสนา ติดต่อธุรกิจ การประชุม การรักษาสุขภาพ หรือเพื่อประกอบภารกิจใดๆ โดยมีได้รับค่าจ้างในการดังกล่าว นั้น แบ่งผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืนกับผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน

นักท่องเที่ยว คือ ผู้ที่เดินทางไปเยือนสถานที่นั้น โดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ไม่ใช่การไปทำงานประจำ การศึกษา และไม่ใช่คนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาหรือศึกษาอยู่สถานที่นั้นๆ ทั้งนี้ต้องพักอย่างน้อย 1 คืน

นักทัศนาจร คือ ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน

ประเสริฐ วิทยารัฐ (2530: 3) กล่าวถึงการท่องเที่ยวโดยพิจารณาว่าการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีความแตกต่างจากสินค้าอื่น คือ ผู้ซื้อหรือนักท่องเที่ยวต้องมาหาสินค้าด้วยตนเองแทนที่สินค้าจะไปหาผู้ซื้อ สำหรับตัวสินค้าก็มีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไปก็คือผู้ซื้อไม่สามารถเก็บไว้เป็นสมบัติได้ แต่ผู้ซื้อจะได้รับความรื่นรมย์ ความพึงพอใจ ความแปลกใหม่ ประเทืองปัญญา พักผ่อน สนุกสนาน ความคุ้มค่าของผู้ซื้อจึงอยู่ที่ความรู้สึกพึงพอใจ ประทับใจและมีการบอกเล่าถึงความประทับใจแก่ผู้อื่นเพื่อชักชวนให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

สุรเชษฐ์ เศรษฐมาส (2541: 2) กล่าวถึงการท่องเที่ยวว่าเป็นการเดินทางจากสิ่งที่อยู่อาศัย / ภูมิลำเนา ไปยังสถานที่อยู่ห่างไกลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวันในภูมิลำเนาของตนเองและจะต้องทำการพักค้างแรมในสถานที่นั้นๆ

ความหมายที่แท้จริงของการท่องเที่ยวที่เป็นองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourist Organization หรือ WTO) (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. 2542: 4) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งของสหประชาชาติได้บัญญัติขึ้น หมายถึง การเดินทางใดๆ ก็ตามที่มีลักษณะ 3 ประการ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
 2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
 3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพหรือหารายได้
- ดังนั้น คำว่า “การท่องเที่ยว” จึงเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง มิได้เฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อเป็นความสนุกสนานอย่างที่คนส่วนมากเข้าใจกันเท่านั้น แต่การ

เดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อติดต่อธุรกิจ ตลอดจนเพื่อเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง กันนับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น (เลวี วังไพจิตร. 2530: 2-3)

3.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว

เหตุผลของการเดินทางท่องเที่ยวของแต่ละบุคคล มีความแตกต่างกันในหลายๆ ประการ ดังที่ชลองศรี พิมลสมพงษ์ (2531: 88 - 90) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประกอบไปด้วย

1. เงิน หรือค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะต้องคิดทันที เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะใกล้หรือไกลจำเป็นต้องมีเงิน หรืองบประมาณ เพื่อใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้จ่ายซื้อของ เป็นต้น

2. เวลา เป็นสิ่งที่มีความหมายสำคัญสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยว เพราะแต่ละบุคคลย่อมอยู่ในสถานภาพทางการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาวันหยุดสุดสัปดาห์เพื่อการท่องเที่ยว แต่บางคนอาจจะต้องรอถึงปิดภาคเรียน หรือบางคนอาจใช้เวลาหลังช่วงชีวิตทำงานเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. ความตั้งใจที่จะไป ปัจจัยนี้เกิดจากเหตุผล และความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริง การเงิน และมีเวลา คงไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้ถ้าไม่ตั้งใจที่จะไป นักท่องเที่ยวแต่ละคนมีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ ความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวอาจถูกกระตุ้นได้จากสิ่งต่างๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมือง ฤดูกาล สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และภาพพจน์ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

การที่ชลองศรี พิมลสมพงษ์ ได้กล่าวว่าความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวมีสิ่งต่างๆ เป็นตัวกระตุ้น ซึ่งมีหลายประการด้วยกัน จากการศึกษาของแมคคิทอช และเกลนด์เนอร์ พบว่า ตัวกระตุ้น (Motivator) ให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้นมี 4 ประการ คือ

1. ตัวกระตุ้นทางกายภาพ (Physical motivators) เป็นตัวกระตุ้นเพื่อผ่อนคลายทางกายภาพหรือเพื่อร่างกาย เช่น การไปพักผ่อนร่างกาย กิจกรรมทางกีฬา การไปตากอากาศชายทะเล การบำบัดรักษาตามคำแนะนำของแพทย์เพื่อการรักษาสุขภาพ เป็นต้น

2. ตัวกระตุ้นทางวัฒนธรรม (Culture motivators) เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเดินทางเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของ ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ เป็นต้น

3. ตัวกระตุ้นทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal motivators) เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดความต้องการ เพื่อเยี่ยมญาติ เพื่อน เพื่อพบปะกับคนแปลกหน้าใหม่ๆ หรือคนที่มีความคิดใหม่ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงจากงานประจำที่จำเจ เป็นต้น

4. ตัวกระตุ้นทางด้านฐานะและชื่อเสียง (Status and prestige motivators) เป็นตัวกระตุ้นที่ต้องการยกฐานะของตนให้สูงขึ้น เพื่อเกียรติยศและชื่อเสียง เป็นการเดินทางประกอบธุรกิจในต่างประเทศ การไปประชุม การศึกษา ฯลฯ เพื่อให้เป็นคนที่มีเกียรติยศและความสำเร็จในการทำงานของตน (ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. 2531: 88 - 90)

สอดคล้องกับวิชย เทียนน้อย (2528: 3 - 5) ได้ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวไว้ว่ามีสาเหตุมาจาก

1. ความเคร่งเครียดในการทำงาน จากการที่เคร่งเครียดในการทำงานตลอดเวลา จะต้องใช้กำลังกายหรือกำลังความคิดอย่างมาก ด้วยเหตุนี้เองร่างกายจึงจำเป็นต้องพักผ่อนเพื่อให้การทำงานในช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพ การหยุดงานในวันสุดสัปดาห์ การปิดภาคเรียนหรือการหยุดพักร้อนของข้าราชการและคนงานทั่วไปจึงเป็นเรื่องสำคัญ การใช้เวลาวางในช่วงระยะเวลาดังกล่าว กิจกรรมการพักผ่อนของประชากรเหล่านี้ที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่างๆ ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวจะใกล้หรือไกลขึ้นอยู่กับระยะเวลาและศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล

2. รายได้ของประชากรดีขึ้น จากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไป ทำให้คนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานและประดิษฐ์คิดค้นสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ขึ้นมา ซึ่งจะทำให้ประชากรมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีเวลาวางเหลือพอที่จะนำมาเพื่อการพักผ่อน การที่ฐานะทางด้านเศรษฐกิจของประชากรดีขึ้น จะส่งผลให้ประชากรมีความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อเป็นการพักผ่อนและหาความรู้ให้แก่ตนเอง

3. ความสะดวกทางด้านการคมนาคม การคมนาคมนับว่าเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น ในสภาพปัจจุบันการไปมาติดต่อระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวกระทำได้สะดวกรวดเร็ว มีการตัดถนน หรือเส้นทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ จากการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ใช้เวลาและค่าใช้จ่ายไม่มากนัก จึงเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ประชากรอยากไปใช้บริการ และคนส่วนมากมีโอกาที่จะกระทำได้

4. มีเวลาว่าง เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี จึงทำให้เครื่องมือเครื่องใช้ที่นำมาใช้ในการผลิตมีประสิทธิภาพ มีการนำเอาเครื่องมือและเครื่องจักรชนิดต่างๆ มาใช้ทำงานทดแทน จึงทำให้การผลิตสินค้ากระทำได้อย่างรวดเร็ว อันเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้คนมีเวลาว่างเพิ่มมากขึ้น และมีเวลาว่างมากพอที่จะนำไปใช้แสวงหาความสุขทางด้านการท่องเที่ยวและอื่นๆ ได้ตามโอกาสและสภาพทางเศรษฐกิจเอื้ออำนวย

5. จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น จากการที่จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้สภาพชุมชนในเมืองเกิดสภาพความแออัด สภาพแวดล้อมทั่วไปเกิดมลภาวะ สถานที่ท่องเที่ยวภายในเมืองมีจำนวนจำกัด และสถานที่ท่องเที่ยวตามชนบทได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างมากมาย เพื่อสนองต่อความต้องการของจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีความต้องการสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อนหย่อนใจมากขึ้น เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ประชากรที่พักอาศัยอยู่ในเมืองจะหาโอกาสเดินทางท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวที่ชนบท และจะมีประชากรในชนบทบางส่วนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเมือง ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมมากมาย เป็นที่ตื่นตาตื่นใจของชาวชนบท ดังนั้นพอจะชี้ให้เห็นได้ว่าการที่จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ความต้องการสถานที่ท่องเที่ยวและการเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างถิ่น หรือต่างแดนจึงเพิ่มมากขึ้นด้วย

3.4 แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการด้านการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการชนิดหนึ่งที่บุคคลต่างๆ ใช้เป็นปัจจัยในการส่งเสริมสร้างเสริม ฟื้นฟู และบำรุงคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี นันทนาการศาสตร์จัดแบ่งชนิดของการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation) เพราะในการเดินทางท่องเที่ยวแล้วยังมีกิจกรรมเสริมร่วมในการท่องเที่ยวด้วยเสมอ เช่น ดำน้ำโดยมีกิจกรรมการเล่น ดูธรรมชาติศึกษาสัตว์ พืช ในพื้นที่ทั่วทางบกและทางทะเล ร่วมกิจกรรมด้วยการชม เลือกรื้อหาสิ่งของจากการแสดงของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ มีความสุขสนุกสนานเบิกบานใจกับการได้สัมผัสกับธรรมชาติ เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) นอกจากนั้นยังมีการเดินทางท่องเที่ยวมุ่งเพลิดเพลินอย่างเดียว เช่น ท่องเที่ยวเพื่อสร้างสันติภาพ โดยการไปเยี่ยมเยือน (Tourism for understanding and get peace) กิจกรรมเสริมในการท่องเที่ยวนั้นๆ ซึ่งจะสัมพันธ์กับเพศ วัย และสถานภาพต่างๆ ของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวให้ประโยชน์และคุณค่ามากมาย พอสรุปเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

1. ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. พักผ่อนหย่อนใจ คลายความเครียด
3. เกิดอารมณ์สุข สนุกสนาน เพิ่มปริมาณความฉลาดทางอารมณ์

4. มีความสมบูรณ์ทางอารมณ์
5. มีสมาธิที่ดีขึ้น
6. สร้างมิตร และความรักสามัคคี
7. ตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติ
8. จิตใจงามมองโลกในแง่ดี
9. เสริมสร้างคุณค่าของสังคมประชาธิปไตย

หรือการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อสร้างสมรรถภาพของจิตใจ (Voyage, Travel for Make Mind Performance) การท่องเที่ยวเช่นนี้ผู้ท่องเที่ยวมีทั้งเป้าหมายและไม่ตั้งเป้าหมาย

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 43 - 44) ได้สรุปว่า การท่องเที่ยวเป็นนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจและนิยมเลือกในช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระมากที่สุด เป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอันเกิดจากปัจจัยอิทธิพลที่มาดึงดูดความสนใจ (Attractions) ที่มีหลากหลาย ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ ทิวทัศน์ภาพ ชีวิตสัตว์ป่า กิจกรรมเกมและกิจกรรมกลางแจ้ง การบันเทิง การอาบน้ำแร่ และซึมซับวัฒนธรรมชาติผสมผสาน การท่องเที่ยวนับเป็นกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมได้กับทุกเพศทุกวัย ขึ้นอยู่กับการเลือกและมีประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวไว้ดังนี้ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 50 - 51)

1. ผลทางด้านสังคม

1.1 ครอบครัว มีความพึงพอใจทางเพศสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ง่ายดาย และมีผลต่อการปรับสมดุลทางเศรษฐกิจ

1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอันเนื่องมาจากไปท่องเที่ยว ก่อให้เกิดพฤติกรรมอันดีงามของมนุษย์ โดยทั่วกันการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.3 เกิดความสร้างความร่วมมือ แข็งแรงและมีสันติภาพในบ้านเมือง

1.4 ระบบของเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การเกษตร การเมือง สัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ อาศัยกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ

2. ผลทางด้านจิตใจ

2.1 ได้ความรู้ เข้าใจ และสัมพันธ์ของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

2.2 หนีหลีกเลี่ยงความกดดันจากสิ่งกายภาพ

2.3 หนีปัญหาสังคม

2.4 จิตใจแจ่มใส มีความสงบ และมีสมรรถภาพมากขึ้น

2.5 มีอิสรภาพที่จะทำหรือคิด

2.6 เพิ่มปริมาณความฉลาดทางอารมณ์

2.7 ตื่นเต้น

2.8 ใจมั่นคง สงบ สมารถดี

2.9 เกิดพลังจิตใจโดยอาศัย การซึมซับจากธรรมชาติ

สุรเชษฐ์ เศรษฐศาสตร์ (2535: 48) กล่าวว่า การประกอบกิจกรรมนันทนาการทั้งในรูปแบบของกิจกรรมนันทนาการชุมชน และกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเป็นพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรม ทรัพยากรต่างๆ ที่รองรับกิจกรรมเหล่านั้นเรียกว่าทรัพยากรนันทนาการ (Recreation Resources) ซึ่งหมายถึง สิ่งใดก็ตามทั้งที่เป็นผลผลิตของมนุษย์และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่มีคุณค่าสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์หรือสังคม เพื่อสร้างความพึงพอใจ และความสุขในรูปแบบของนันทนาการ ได้แก่ สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ สวนสนุก สวนสัตว์ ที่โล่งแจ้ง อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เกาะแก่ง ชายหาด แหล่งน้ำ สถานที่พักผ่อนที่พัฒนา และบริการโดยเอกชน วัด โบราณสถาน หรือพิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น

3.5 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

สรณี แสงมิตร (2523: 6) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นช่องทางยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น ใช้แต่ในด้านการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศเท่านั้น ยังทำให้บทบาทของเศรษฐกิจซึ่งถือเป็นปัจจัยของการมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย และทำให้มีอาชีพใหม่ๆ เกิดขึ้น ซึ่งการซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถือได้ว่าเป็นการส่งสินค้าออก เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ และช่วยให้เกิดงานอาชีพอีกหลายแขนง เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ทางด้านสังคม การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อน คลายความตึงเครียดพร้อมๆ กับการได้รับความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ผิดแผกแตกต่างออกไป (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2533: 20)

ม.ล.ดุษฎี ชุมสาย (ม.ป.ป.: 66 - 67) ยังได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นอุปกรณ์ทางการศึกษา และเป็นการส่งเสริมสุขภาพจิตอีกด้วย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541: 3 - 4) ได้ให้ความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ 3 ประเด็น คือ

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่

1.1 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศมาก

เป็นอันดับ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากสินค้าส่งออกอื่นๆ นอกจากนี้รายรับสุทธิในรูปของเงินตราต่างประเทศจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังมีส่วนช่วยให้ดุลชำระเงินของประเทศเกินดุลอีกด้วย

1.2 รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลกระทบต่อคุณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่า 3 เท่าตัว

1.3 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคเมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาความเจริญก็จะไปถึงภูมินาณนั้นๆ ก่อให้เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ๆ ในท้องถิ่น เช่น โรงแรม ภัตตาคาร ร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีผู้ลงทุนในหลายๆ รูปแบบ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพอย่างกว้างขวาง เป็นรายได้สู่ประชาชนอย่างแท้จริง

1.4 การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดผลการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในอัตราที่สูง ในรูปแบบของการผลิตสินค้าพื้นเมืองและสินค้าที่ระลึก ตลอดจนการบริการในท้องถิ่นนั้นๆ

1.5 การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตขายได้ทุกเวลา สุดแล้วแต่ความเหมาะสมและความสามารถของผู้ขาย

1.6 การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิต เป็นวงจรหมุนเวียนในประเทศ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจัดว่าเป็นแหล่งจ้างงานที่ใหญ่ที่สุดเนื่องจากสัมพันธ์กันกับหลายๆ อาชีพ เป็นต้นว่าอาชีพเกี่ยวกับการขนส่ง อาชีพให้บริการด้านที่พัก อาชีพจัดบริการสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยว อาชีพผลิตของที่ระลึก และอาชีพเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลทางการท่องเที่ยว เป็นต้น เป็นการลดการว่างงานลง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปแบบของภาษีอากรประเภทต่างๆ

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคม ได้แก่

2.1 การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

2.2 การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนา สร้างสรรคความเจริญทางสังคมให้เกิดแก่ท้องถิ่น ทำให้เกิดการก่อสร้างสิ่งใหม่ๆ มีการลงทุนทางด้านการผลิต เพื่อบริการบริการแก่ผู้มาเยือนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีรายได้จากการมีงานทำ จึงทำให้อยู่ดีกินดีมีความสุขโดยทั่วกัน

2.3 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการเอกลักษณ์ของชาติ ก่อให้เกิดความรู้สึกรักหวงแหนและรักแผ่นดินที่อยู่อาศัยของตน

2.4 การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัดปัญหาการหลังไหลและเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำหรือเสี่ยงโชคในเมืองของประชาชนในชนบท

2.5 การท่องเที่ยวช่วยให้ประชาชนในชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในรูปแบบของสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกไว้สำหรับขายผู้มาเยือน เป็นการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

3. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อการเมือง ได้แก่

3.1 การเดินทางท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัย เพราะการที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไปเยือนที่ใด ที่นั้นจะต้องมีความปลอดภัยเพียงพอ

3.2 การท่องเที่ยวเป็นวิถีทางที่มนุษย์ต่างสังคมจะได้พบปะ รู้จักทำความเข้าใจกัน การเดินทางไปมาหาสู่กันภายในประเทศทำให้ได้รู้จัก คำนึง รับผิดชอบ พึงพาอาศัยกัน เป็นการสร้างความรักความสามัคคี สมานฉันท์ของคนภายในชาติ ในทำนองเดียวกันการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เสริมสร้างความเข้าใจอันดี นำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยสร้างสรรค์สัมพันธไมตรี และความสงบสุขในโลก

4. ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจังหวัดศรีสะเกษ

จังหวัดศรีสะเกษจัดอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ทั้งหมด 8,840.00 ตร.กม. (อันดับที่ 21) ประชากรทั้งสิ้น 1,441,412 คน (สำรวจเมื่อ พ.ศ. 2551) (อันดับที่ 9) และความหนาแน่นของประชากร 163.06 คน / ตร.กม. (อันดับที่ 19) โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดยโสธร

ทิศตะวันออกกับจังหวัดอุบลราชธานี

ทิศตะวันตกกับจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศใต้กับประเทศกัมพูชา

จากกรุงเทพมหานครสามารถเดินทางไปยังจังหวัดศรีสะเกษได้โดยรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ลงที่สถานีศรีสะเกษ ระยะทางประมาณ 600 กิโลเมตร หรือโดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ถึงทางแยกเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ที่กิโลเมตรที่ 107 แล้วไปตามทางหลวงหมายเลข 2 ถึงจังหวัดนครราชสีมา แยกทางขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 226 ผ่านจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์จึงถึงจังหวัดศรีสะเกษ รวมระยะทาง 571 กิโลเมตร

จังหวัดศรีสะเกษที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 9 ของประเทศ ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษากินอีसान ภาษาเขมร (เขมรสูง) และภาษากวย (กวย, โกย, ส่วย)

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

จังหวัดศรีสะเกษเริ่มขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย เมื่อ พ.ศ. 2302 สมเด็จพระเจ้าเอกทัศโปรดให้ยกบ้านปราสาทสี่เหลี่ยมดงลำดวนขึ้นเป็นเมืองนครลำดวน ต่อมาเมืองนครลำดวนเกิดภาวะขาดแคลนน้ำจึงโปรดเกล้าฯ ให้เทศครัวไปจัดตั้งเมืองใหม่ที่ริมหนองแตระห่างจากเมืองเดิมไปทางใต้ เมืองใหม่เรียก "เมืองขุขันธ์" หรือ "เมืองคุขันธ์" ซึ่งได้แก่อำเภอขุขันธ์ในปัจจุบัน

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกโปรดเกล้าฯ ให้แยกบ้านโนนสามขาสะก้างออกจากเมืองขุขันธ์ แล้วตั้งเป็นเมืองใหม่เรียก เมืองศรีสะเกษ

ครั้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. 2455 จึงโปรดให้รวมบ้านเมืองขุขันธ์ เมืองศรีสะเกษ และเมืองเดชอุดม เข้าเป็นเมืองเดียวกันเรียก "เมืองขุขันธ์"

ซึ่งต่อมาใน พ.ศ. 2459 มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่าเมืองเรียกว่าจังหวัด ลงวันที่ 19 พฤษภาคม ปีนั้นเอง[2] เมืองขุขันธ์จึงเรียกใหม่เป็น "จังหวัดขุขันธ์" ตามนั้น

ครั้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ในวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนนามจังหวัดและอำเภอบางแห่ง พุทธศักราช 2481[3] มาตรา 3 ให้เปลี่ยนชื่อ "จังหวัดขุขันธ์" เป็น จังหวัดศรีสะเกษ (เดิมในพระราชกฤษฎีกาสะกดว่า "ศีร์ษะเกษ") นับแต่นั้น ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481

การปกครอง

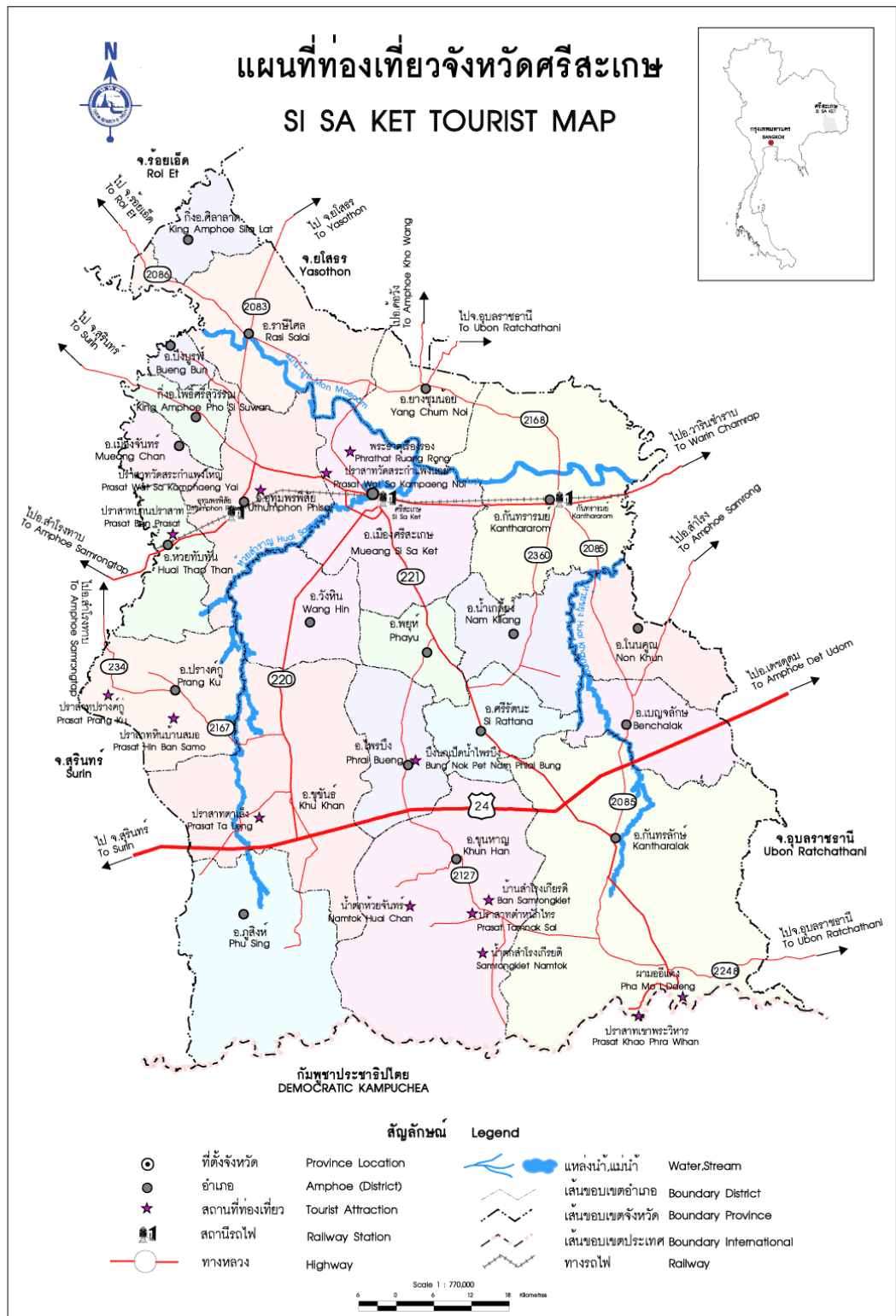
จังหวัดศรีสะเกษแบ่งการปกครองออกเป็น 22 อำเภอ 206 ตำบล และอีก 2,411 หมู่บ้าน อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองศรีสะเกษ
2. อำเภอขามเฒ่า
3. อำเภอกันทรารมย์
4. อำเภอกันทรลักษ์
5. อำเภอขุขันธ์
6. อำเภอไพรบึง
7. อำเภอปรางค์กู่
8. อำเภอขุนหาญ

9. อำเภอราชสีห์
10. อำเภออุทุมพรพิสัย
11. อำเภอเมือง
12. อำเภอห้วยทับทัน
13. อำเภอโนนคูณ
14. อำเภอศรีรัตน
15. อำเภอน้ำเกลี้ยง
16. อำเภอวังหิน
17. อำเภอภูสิงห์
18. อำเภอเมืองจันทร์
19. อำเภอเบญจลักษ์
20. อำเภอพยุห์
21. อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ
22. อำเภอศิลาลาด

ภูมิประเทศ

จังหวัดศรีสะเกษนั้น ตอนใต้มีทิวเขาพนมดงรักซึ่งทอดตัวในแนวตัวตกและตะวันออกเป็นเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ยอดเขาสูงสุดในจังหวัดชื่อ "พนมโนนอว" สูงหกร้อยเจ็ดสิบเอ็ดเมตรจากระดับทะเลปานกลาง โดยตั้งอยู่ในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จากเขาพนมโนนอวนี้ พื้นที่ค่อยๆ ลาดต่ำขึ้นไปทางเหนือลงสู่ที่ราบลุ่มแม่น้ำมูล

ภาพประกอบ 1 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา: www.thai.tourismthailand.org

ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลอนลาด มีระดับความสูงระหว่างหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรถึงสองร้อยเมตรจากระดับทะเลปานกลาง มีลำน้ำหลายสายไหลผ่านที่ราบลอนลาดนี้ลงไปยังแม่น้ำมูลซึ่งได้แก่ ห้วยทับทัน ห้วยสำราญ และห้วยเซียง

ตัวเมืองตั้งอยู่ฝั่งห้วยสำราญ ห่างจากแม่น้ำมูลไปทางทิศใต้ประมาณสิบ กิโลเมตร และอยู่สูงจากระดับทะเลปานกลางหนึ่งร้อยยี่สิบหกเมตร

ทางตอนเหนือของจังหวัดมีแม่น้ำมูลไหลผ่านเขตอำเภอราชไศล อำเภอ양ชุมน้อย และอำเภอกันทรารมย์ เป็นระยะทางยาวประมาณหนึ่งร้อยยี่สิบ กิโลเมตร บริเวณนี้ถือเป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ที่สุดของจังหวัด เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่อันอยู่สูงจากระดับทะเลปานกลางประมาณหนึ่งร้อยห้าสิบห้าเมตรถึงหนึ่งร้อยสามสิบเมตร

ประชากร

ในจังหวัดศรีสะเกษมีชุมชนหลายกลุ่มอาศัยอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการอพยพย้ายครัวเข้ามาของคนเชื้อชาติต่าง ๆ ในอดีต แม้ปัจจุบันยังคงเห็นลักษณะเฉพาะทางกายภาพและวัฒนธรรมของกลุ่มคนเหล่านั้นอยู่ กลุ่มคนที่ว่านี้ได้แก่ชาวลาว ชาวเขมร และชาวส่วยหรือกูย และเยอ

เศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของจังหวัดศรีสะเกษขึ้นอยู่กับเกษตรกรรมเป็นหลัก จังหวัดไม่มีทรัพยากรแร่ที่สำคัญแต่อย่างใด แต่มีแร่รัตนชาติอยู่บ้างเล็กน้อยในอำเภอกันทรลักษ์

ชาวศรีสะเกษทำนากันมากตามที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลและในเขตชลประทานของลำน้ำสายต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นนาปีซึ่งมีการเก็บเกี่ยวปีละครั้ง

พืชไร่ที่สำคัญคือข้าวโพด มันสำปะหลัง ปอแก้วและผักต่างๆ นอกจากนี้ ชาวศรีสะเกษนิยมปลูกหอมแดงมากดังปรากฏในคำขวัญประจำจังหวัด

แหล่งประวัติศาสตร์

บริเวณที่ตั้งของจังหวัดนี้เคยเป็นอู่วัฒนธรรมสมัยทวารวดีและอาณาจักรขอมโบราณเช่นเดียวกับพื้นที่อื่น ๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากหลักฐานทางโบราณคดีที่บ้านหลุมโมก ตำบลเมืองคง อำเภอราชไศล พบร่องรอยเมืองโบราณมีคูน้ำและคันดินล้อมรอบสองชั้น ภายในเมืองมีซากโบราณสถานและใบเสมาอันแสดงถึงร่องรอยการนับถือพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังพบปราสาทและปรางค์กู่อีกหลายแห่ง โดยเป็นศิลปะเขมรราวพุทธศตวรรษที่ 16-17

แหล่งทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เช่น ปราสาทวัดสระกำแพงใหญ่ อำเภออุทุมพรพิสัย, ปราสาทตาเล็ง อำเภوخันธุ์, ปราสาทโดนตวล อำเภอกันทรลักษ์ และปราสาทคู อำเภอบางแก้ว

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

ตราประจำจังหวัด : รูปปราสาทที่มีดอกลำดวน 6 กลีบอยู่เบื้องล่าง (เดิมใช้ภาพปราสาทหิน เขาพระวิหารเป็นตราประจำจังหวัด มาเปลี่ยนเป็นตราปัจจุบันเมื่อ พ.ศ. 2512)

ดอกไม้ประจำจังหวัด: ดอกลำดวน (*Melodorum fruticosum*)

ต้นไม้ประจำจังหวัด: ต้นลำดวน (*Melodorum fruticosum*)

คำขวัญประจำจังหวัด:

แดนปราสาทขอม หอมกระเทียมดี มีสวนสมเด็จ เขตดงลำดวน หลากล้วนวัฒธรรม เลิศล้ำสามัคคี

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

อำเภอเมืองศรีสะเกษ

วัดมหาพุทธาราม ตั้งอยู่ใจกลางเมืองศรีสะเกษ มีวิหารซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองและเป็นที่เคารพสักการะของชาวศรีสะเกษคือ “หลวงพ่อดโต” เป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ปางมารวิชัยมีความสูงจากฐานถึงยอดเศ 6.85 เมตร หน้าตักกว้าง 3.50 เมตร เดิมเป็นพระพุทธรูปศิลาจำหลัก สันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปสมัยขอมซึ่งมีอายุร่วมพันปีมาแล้วแต่มาสร้างเพิ่มเติมขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏแน่ชัด

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตั้งอยู่ในวิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษถนนกสิกรรม ตำบลหนองครก ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 2 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 237 ไร่ ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง-ต่ำตามธรรมชาติ มีลำห้วย 2 สายคือ ห้วยปูนใหญ่และห้วยปูนน้อยมาบรรจบกันตรงด้านทิศเหนือของสวนฯ ภายในบริเวณสวนมีต้นลำดวนขึ้นอยู่หนาแน่นเป็นดงใหญ่ เหมาะแก่การทัศนศึกษาในเชิงพฤกษศาสตร์ ต้นลำดวนซึ่งเป็นพันธุ์ไม้หอมนี้จะผลิดอกอบอวลไปทั่วในเดือนมีนาคมของทุกปี และเนื่องจากต้นไม้นี้มีความเกี่ยวข้องกับชื่อ ศรีนครลำดวนในอดีต จึงได้นำเอาต้นลำดวนมาเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีสวนสัตว์ และสวนสาธารณะตกแต่งสวยงามร่มรื่นเป็นแหล่งพักผ่อนของประชาชนทั่วไป มีบึงน้ำสำหรับพายเรือเล่นและพักผ่อนหย่อนใจ

ตึกขุนอำไพพานิชย์ ตั้งอยู่ภายในเขตเทศบาลเมือง ถนนอุบล เป็นตึกเก่าของขุนอำไพพานิชย์ (อินทร์ นาคสีหราช) คนบดีชาวศรีสะเกษ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2468 โดยช่างชาวจีนและชาวมอญ ตัวอาคารมีรูปทรงปละลวดลายปูนปั้นที่งดงามตามคติความเชื่อของชาวจีน ได้รับการบูรณะและ

อนุรักษไว้เป็นอย่างดีจนได้รับรางวัลชนะเลิศโครงการดีเด่นการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในเมืองเมื่อปี พ.ศ. 2530 และกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานไว้แล้ว

พระธาตุเรืองรอง ตั้งอยู่ที่บ้านสร้างเรือง ตำบลหญ้าปล้อง เป็นพระธาตุที่สร้างขึ้นโดยการผสมศิลปะอีสานใต้สืบทอดไทย ได้แก่ ลาว ส่วย เขมร เยอ มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์อย่างลงตัว พระธาตุมีความสูง 49 เมตร แบ่งออกเป็น 6 ชั้น ชั้นที่ 1 ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา ชั้นที่ 2 - 3 เป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านสืบทอดไทย ชั้นที่ 4 เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ชั้นที่ 5 ใช้สำหรับการทำสมาธิ และ ชั้นที่ 6 เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและเป็นที่ชมทัศนียภาพของพื้นที่โดยรอบ

การเดินทาง ห่างจากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข 2373 (ศรีสะเกษ-ยางชุมน้อย) ประมาณ 7.5 กิโลเมตร

อำเภออุทุมพรพิสัย

ปราสาทสระกำแพงน้อย ตั้งอยู่วัดสระกำแพงน้อย บ้านกลาง ตำบลขยุง ปราสาทสระกำแพงน้อยประกอบด้วยปรางและวิหารก่อด้วยศิลาแลง ด้านหน้าปรางค์มีสระน้ำใหญ่ ทั้งปรางค์ วิหาร และสระน้ำ ล้วนล้อมรอบด้วยกำแพงศิลาแลง เคยมีทับหลังประติมากรรมพระวรุณเทพเจ้าแห่งฝนประทับบนแท่นมีหงส์แบก 3 ตัว อยู่เหนือเศียรเกียรติมุขเป็นศิลปะแบบบาปวนมีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 16 สันนิษฐานว่าปราสาทหินแห่งนี้เดิมเป็นศาสนสถานมาก่อน แล้วต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 18 รัชสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 อาจมีการบูรณะหรือสร้างเพิ่มเติมขึ้นใหม่ สังเกตได้จากมีสถาปัตยกรรมแบบบาบอยอยู่ด้วย สิ่งก่อสร้างดังกล่าวเรียกกันในสมัยนั้นว่า “อโรคยาศาล” หมายถึงสถานพยาบาล หรือ สุขศาลาประจำชุมชนนั่นเอง

การเดินทาง ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 8 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 226 (สายศรีสะเกษ – อุทุมพรพิสัย) อยู่ด้านขวามือ

ปราสาทสระกำแพงใหญ่ ตั้งอยู่วัดสระกำแพงใหญ่ บ้านกำแพงใหญ่ ตำบลสระกำแพงใหญ่ เป็นปราสาทขอมที่มีขนาดใหญ่และสมบูรณ์ที่สุดของจังหวัด ลักษณะเป็นปรางค์ 3 องค์ บนฐานเดียวกันเรียงกันในแนวทิศเหนือ – ใต้ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ปรางค์ประธานอยู่ตรงกลาง ก่อด้วยหินทราย มีอิฐแซมบางส่วน มีทับหลังจำหลักภาพพระอินทร์ทรงช้างบนแท่นเหนือหน้ากาล ส่วนปรางค์อีก 2 องค์เป็นปรางค์อิฐ มีส่วนประกอบตกแต่งที่เป็นหินทราย เช่น ทับหลัง กรอบหน้าบันและกรอบเสาประตู ด้านหลังปรางค์องค์ทิศใต้มีปรางค์ ก่ออิฐอีก 1 องค์ ด้านหน้ามีวิหารก่ออิฐ 2 หลัง ล้อมรอบด้วยระเบียงคดก่อด้วยศิลาแลงและหินทราย มีโคปุระหรือประตูซุ้มทั้ง 4 ทิศ

ส่วนวิหารซึ่งก่อด้วยอิฐซึ่งอยู่ทางด้านทิศเหนือมีทับหลังสลักภาพพระนารายณ์บรรทมสินธุ์ อยู่เหนือพระยานันตนาคราชท่ามกลางเกษียรสมุทร และที่วิหารก่ออิฐทางด้านทิศใต้มีทับหลังรูปพระอิศวรกับพระอุมาประทับนั่งเหนือโคนที่ ปัจจุบันปราสาทแห่งนี้อยู่ในความดูแลของกองโบราณคดี

กรมศิลปากร และได้มีการขุดค้นพบโบราณวัตถุจำนวนมาก เช่น ทับหลังจำหลักภาพศิวนาฏราช พระกฤษณะยกเขาโควรวรรณะ และยังพบพระพุทธรูปปางนาคปรก ประพุทธรูปปางสมาธิ พระพิมพ์ดินเผา ฯลฯ

จากหลักฐานลวดลายที่ปรากฏบนหน้าบัน ทับหลัง ปลายโบราณวัตถุต่าง ๆ โดยเฉพาะจากลี้ก ที่หีบประตูปราสาทสระกำแพงใหญ่สันนิษฐานว่าปราสาทแห่งนี้สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 16 ตรงกับศิลปะขอมแบบบาปวนเพื่อเป็นทวาลยถวายเป็นพระศิวนะ และเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 18 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นวัดในพุทธศาสนาเถรวาท

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข 226 ห่างจากตัวจังหวัด 26 กิโลเมตร และห่างจากตัวอำเภอ 2 กิโลเมตร

อำเภอห้วยทับทัน

ปราสาทห้วยทับทัน หรือปราสาทบ้านปราสาท ตั้งอยู่ที่วัดปราสาทพนาราม บ้านปราสาท เป็นโบราณสถานแบบขอมอย่างหนึ่ง ที่ถูกดัดแปลงในสมัยหลังเช่นเดียวกับปราสาทศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ โดยเฉพาะส่วนหลังคาซึ่งคล้ายคลึงกันมากแต่มีขนาดสูงกว่าประกอบด้วยปราสาทอิฐ 3 องค์ ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงเดียวกันในแนวเหนือ-ใต้ มีกำแพงล้อมรอบพร้อมขุมประตูก่อด้วยศิลาแลงสันนิษฐานว่าเดิมมี 3 หรือ 4 ทิศ ปัจจุบันเหลือเพียงด้านทิศใต้เท่านั้น

ปราสาทองค์กลางขนาดใหญ่กว่าปราสาทอีก 2 องค์ ที่ขนาดข้างเล็กน้อยแต่ส่วนหลังคาเตี้ยกว่า เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสอง มีประตูเดียวด้านหน้าทางทิศตะวันออก มีกรอบประตุนิทราย และทับหลังติดอยู่เป็นภาพบุคคลยืนอยู่เหนือหน้ากาล ส่วนท่อนพวงมาลัย มีลายมาแบ่งที่เสี้ยวภาพบุคคลยืนในขุมเรือนแก้วไม่อาจสันนิษฐานว่าเป็นผู้ใดด้วยลายสลักยังไม่แล้วเสร็จ

ปราสาทสององค์ที่ขนาดข้างขนาดเดียวกันได้รับการดัดแปลงรูปแบบไปมากโดยเฉพาะส่วนหลังคาและประตูซึ่งก่อทับหมดทุกด้านยังคงปรากฏกรอบประตุนิทราย และชิ้นส่วนทับหลังสลักรูปการกวนเกษียรสมุทรตกอยู่หน้าประตูปราสาทองค์ที่อยู่ด้านทิศใต้ จากลักษณะทางด้านศิลปกรรมของทับหลังที่ปรากฏอาจสันนิษฐานได้ว่าปราสาทแห่งนี้มีอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 16 ร่วมสมัยศิลปะขอมแบบคลัง-บาปวนของเขมร และต่อมาได้รับการดัดแปลงในสมัยหลัง

การเดินทาง จากตัวเมืองศรีสะเกษ ใช้ทางหลวงหมายเลข 226 ประมาณ 39 กิโลเมตร ถึงอำเภอห้วยทับทัน แล้วเลี้ยวขวาตามทางอีก 8 กิโลเมตร

อำเภอปราสาท

ปราสาทปราสาท ตั้งอยู่ที่บ้านกุ ปราสาทองค์นี้สร้างด้วยอิฐเรียงแผ่นโต ๆ เหมือนปราสาทศีขรภูมิที่จังหวัดสุรินทร์ซึ่งเป็นศาสนสถานสมัยขอมที่เก่าแก่มาก มีอายุกว่าพันปีมาแล้ว ด้านหน้า

ปรากฏมีสระน้ำขนาดใหญ่ เป็นทำเลพักหากินของนกเป็ดน้ำ ซึ่งมีมากในช่วงฤดูแล้งตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์เป็นต้นไป

การเดินทาง อยู่ห่างจากศรีสะเกษเป็นระยะทาง ประมาณ 70 กิโลเมตร สามารถเดินทางเข้าถึงได้สองเส้นทางคือ เส้นทางศรีสะเกษ-สุรินทร์ แล้วแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 2234 หรือเส้นทางศรีสะเกษ - ชุรินทร์ แล้วแยกขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2167 ปรากฏอยู่ห่างจากตัวอำเภอ 10 กิโลเมตร

ปราสาทบ้านสมอ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านทามจาน ตำบลสมอ เป็นปราสาทขอมโบราณขนาดเล็ก ภายในองค์ปรางค์มีรูปประติมากรรมจำหลัก สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 18

การเดินทาง ห่างจากตัวจังหวัดไปตามทางหลวงหมายเลข 220 และ 2167 ประมาณ 52 กิโลเมตร ก่อนถึงตัวอำเภอประมาณ 8 กิโลเมตร

อำเภอขุขันธ์

ปราสาทตาเล็ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บ้านปราสาทตำบลกันทรารมย์ ปราสาทตาเล็งลักษณะเป็นปรางค์องค์เดียวตั้งอยู่บนฐาน องค์ปรางค์มีผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสองหันหน้าไปทางทิศตะวันออกปัจจุบันเหลือเพียงผนังด้านหน้าและผนังด้านข้างบางส่วน มีประตูเข้าได้เพียงประตูเดียวด้านหน้า อีกสามประตูเป็นประตูหลอก ที่สำคัญคือเสาติดผนังของประตูหน้าทั้งสองข้างยังคงมีลวดลายก้านขดสลักเต็มแผ่นอย่างสวยงาม สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 16-17

นอกจากนี้บนพื้นรอบ ๆ ยังมีทับหลังวางอยู่หลายชิ้น ชิ้นหนึ่งวางอยู่หน้าประตูด้านทิศเหนือสลักเป็นภาพพระอินทร์ทรงช้างในขุมเรือนแก้วเหนือหน้ากาล ซึ่งคายท่อนพวงมาลัยออกมาจากปากและยึดท่อนพวงมาลัยนั้นไว้ด้วยมือทั้งสองข้าง ทับหลังชิ้นอื่น ๆ ลักษณะคล้ายกัน ทับหลังชิ้นหนึ่งมีแนวภาพตอนบนสลักเป็นรูปฤษีนั่งเรียงกันใน ท่าสมาธิ 7 ตอน จากสถาปัตยกรรมศิลปะขอมที่ปรากฏ กล่าวได้ว่าปราสาทตาเล็งสร้างขึ้นในศิลปะขอมแบบบาปวน ซึ่งมีอายุราว พ.ศ. 1560-1630

การเดินทาง จากจังหวัดศรีสะเกษ ตามทางหลวงหมายเลข 220 จนถึงอำเภอขุขันธ์เลี้ยวขวาผ่านสถานีตำรวจไป 3 กิโลเมตร ถึงสามแยกเลี้ยวซ้าย 300 เมตร แล้วเลี้ยวขวาตรงไปอีกประมาณ 8 กิโลเมตร จนถึงบ้านปราสาท แล้วเลี้ยวขวาอีกครั้ง ปราสาทตั้งอยู่ด้านขวามือ

อำเภอขุนหาญ

วัดป่ามหาเจดีย์แก้ว (วัดล้านขวด) ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาล สิ่งปลูกสร้างภายในตกแต่งด้วยขวดแก้วหลายสีหลายแบบนับล้านใบ ที่ชาวบ้านได้ช่วยกันบริจาค เป็นวัดที่มีลักษณะสวยงามแปลกตา โดยเฉพาะศาลาใหญ่ที่เรียกว่า ศาลาฐานสโม มหาเจดีย์แก้ว และนอกจากนี้ยังมีสิม (โบสถ์) อยู่กลางน้ำภายในเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหยกขาว ซึ่งมีความวิจิตรงดงามมาก

การเดินทาง จากจังหวัดศรีสะเกษไปอำเภอบุณฑลใช้ทางหลวงหมายเลข 221 และ 2111 ผ่านอำเภอยะรัง อำเภอยะรังไปบุณฑล ระยะทางประมาณ 61 กิโลเมตร

ปราสาทตำหนักไพร (ปราสาททามจาน) ตั้งอยู่ที่บ้านตำหนักไพร ตำบลบักดอง เป็นปราสาทอิฐหลังเดียวบนฐานศิลาทราย ก่อด้วยอิฐเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีประตูเข้าออกได้ด้านเดียว คือ ด้านทิศตะวันออก ซึ่งเป็นด้านหน้า อีก 3 ด้าน เป็นประตูหลอก คือ สลักเป็นรูปบานประตูลงในเนื้ออิฐ บริเวณทางเข้ามีสิ่งจำหลักสองตัว เฉพาะด้านหน้ากรอบประตูเป็นหินทราย ต่ำเดิมเคยมีทับหลังเป็นภาพพระนารายณ์บรรทมสินธุ์ มีพระฉายาลักษณ์นั่งอยู่ที่ปลายพระบาทและมีพระพรหมผุดมาจากพระนาภี สองข้างพระพรหมเป็นรูปฤาษีและบุคคลนั่งในซุ้มเรือนแก้ว ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย ปราสาทตำหนักไพรเป็นเทวาลัยในศาสนาพราหมณ์ อายุราวพุทธศตวรรษที่ 16-17

การเดินทาง ตามทางหลวงหมายเลข 2127 (บุณฑล-บ้านสำโรงเกียรติ) ห่างจากอำเภอบุณฑล 20 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 81 กิโลเมตร

น้ำตกสำโรงเกียรติ (น้ำตกปีศาจ) ตั้งอยู่ที่บ้านสำโรงเกียรติ อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก มีต้นกำเนิดจากภูเขากันหุง ในเทือกเขาบรรทัด เป็นน้ำตกขนาดกลาง ตกจากหน้าผาสูง 8 เมตร มีน้ำมากในช่วงเดือนกันยายน-กุมภาพันธ์ เนื้อน้ำตกเป็นธารน้ำไหลไปตามลานหิน จะมีความสวยงามในฤดูฝน

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข 2121 เมื่อถึงเขตอำเภอบุณฑล มีทางแยกเข้าไปอีกประมาณ 20 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 81 กิโลเมตร

น้ำตกห้วยจันทน์ (น้ำตกกันทรอม) มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัด บริเวณภูเสลา เป็นน้ำตกที่สวยงามไหลลดหลั่นมาตามชั้นหินก่อนไหลลงสู่แม่น้ำมูล มีน้ำมากในช่วงเดือนกันยายน – กุมภาพันธ์ บริเวณร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด เหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข 2236 (กันทรอม – บ้านสำโรงเกียรติ) ห่างจากอำเภอบุณฑล 24 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 85 กิโลเมตร

อำเภอกันทรลักษ์

อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขาพระวิหาร มีเนื้อที่ประมาณ 130 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัดคือ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ กิ่งอำเภอน้ำขุ่นและอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 83 ของประเทศไทยเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2541 สภาพภูมิประเทศทั่วไปส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาตามแนวทิวเขาพนมดงรักกั้นชายแดนไทย-กัมพูชา พื้นที่ปกคลุมด้วยป่าดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์ป่าจำนวนมากที่อาศัยหากินข้ามไปมาในผืนป่าระหว่างสอง

ประเทศได้แก่ หนูป่า กวาง เก้ง กระต่าย กระรอก ชะนี ชะมด เป็นต้น อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหารยังมีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่น่าสนใจ ดังนี้

ผามออีแดง ตั้งอยู่ที่ชายแดนไทย – กัมพูชา เป็นหน้าผาหินสีแดงที่มีทัศนียภาพกว้างไกลสุดตา และจากจุดนี้นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นเขาพระวิหารได้ นับเป็นจุดชมวิวนมงามสูงที่สวยงามแห่งหนึ่งในภาคอีสาน

ภาพสลักหินต่ำ อยู่ทางทิศใต้ของผามออีแดง มีบันไดให้ลงไปชมได้สะดวก เป็นภาพเทพสามองค์ เชื่อว่าเป็นที่ข้อมมือของช่างในการแกะสลักก่อนเริ่มการแกะสลักจริงที่ปราสาทเขาพระวิหาร

สถูปคู่ ชาวบ้านเรียกว่าพระธาตุ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของผามออีแดง ตัวสถูปทำจากหินทรายตัดเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ด้านบนกลมมนตั้งอยู่คู่กัน ข้างในเป็นโพรงบรรจุสิ่งของ เชื่อกันว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ของสมัยนั้น

ปราสาทโดนตวล อยู่บริเวณบ้านภูมิซรอล ตำบลบึงมะลู ห่างจากหน้าผาชายแดนไทย – กัมพูชาประมาณ 300 เมตร สร้างราวพุทธศตวรรษที่ 15-16 เป็นปราสาทหินแบบขอม มีตำนานเล่าว่านางนมใหญ่(เนียงเดาหม) ได้แหวะพักที่แห่งนี้ในขณะที่เดินทางไปเฝ้ากษัตริย์พระองค์หนึ่ง

การเดินทาง ตามทางหลวงหมายเลข 2243 กิโลเมตรที่ 91 เข้าไปประมาณ 4 กิโลเมตร

สระตราว หรือห้วยตราว เป็นธารน้ำอยู่ตรงบริเวณลานหินเชิงเขาพระวิหาร มีสายน้ำไหลผ่านถ้าได้เพียงหินลงสู่บริเวณที่ลุ่มต่ำ ซึ่งมีแนวหินซ้อนกันสายน้ำให้ไหลไปตามต้องการ สันนิษฐานว่าที่ลุ่มดังกล่าวคือ บารายหรือแหล่งเก็บน้ำของขอม ปัจจุบันได้มีการบูรณะและทำความสะอาดบริเวณสระตราวสำหรับเก็บกักน้ำ และนำมาใช้อุปโภค

น้ำตกและถ้ำขุนศรี น้ำตกอยู่เหนือถ้ำขุนศรีสูง 3 ชั้น ตั้งอยู่ทิศตะวันตกของสระตราวใกล้เส้นทางเดินขึ้นปราสาทเขาพระวิหาร ส่วนถ้ำขุนศรี ภายในมีขนาดกว้างเชื่อกันว่าเป็นที่พักของขุนศรี ขณะมาควบคุมการตัดหินบริเวณสระตราวเพื่อใช้สร้างปราสาทเขาพระวิหาร

เขื่อนห้วยขนุน เป็นอ่างเก็บน้ำชลประทานและเป็นที่ตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ เขื่อนห้วยขนุน ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 25 กิโลเมตร มีทัศนียภาพสวยงามเหมาะแก่การพักผ่อนเที่ยวชมธรรมชาติและเข้าค่ายกางเต็นท์พักแรม

ช่องอานม้า เป็นจุดผ่อนปรนในการค้าขายและผ่านแดนระหว่างไทย – กัมพูชา อยู่ที่ตำบลโง้ง อำเภอโนนชัย จังหวัดอุบลราชธานี เปิดเฉพาะวันอังคารและวันพฤหัสบดี

การเดินทาง จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ถึงสระบุรี เลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ก่อนถึงอำเภอสี่คิ้วเลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 24 ผ่านอำเภอบัก

ธงชัย อำเภอสังขะและอำเภอบุษนธ์ ถึงสี่แยกตัดกับทางหลวงหมายเลข 221 ผ่านอำเภวารินชำราบ อำเภอสำโรง อำเภอบึงลักษ์ และอำเภอกันทรลักษ์

ปราสาทเขาพระวิหาร อยู่ห่างจากอำเภอกันทรลักษ์ ประมาณ 35 กิโลเมตร ตั้งอยู่บนเทือกเขาพนมดงรักในเขตราชอาณาจักรกัมพูชาบริเวณที่ติดกับผามออีแดงของประเทศไทย ตัวปราสาทหันหน้ามาทางด้านที่ติดกับประเทศไทย ปราสาทเขาพระวิหารเดิมอยู่ในความปกครองดูแลของไทย กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2483 แต่หลังจากการตัดสินใจของศาลโลก ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 เป็นต้นมาได้เปลี่ยนไปอยู่ภายใต้การปกครองดูแลของราชอาณาจักรกัมพูชาสืบมาจนถึงปัจจุบัน

เส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติที่น้ำตกภูละออ อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก ตำบลเสาธงชัย

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข 221 (กันทรลักษ์ – ผามออีแดง) ระยะทางประมาณ 23 กิโลเมตร ถึงบ้านภูมิซรอล-น้ำตกสำโรงเกียรติ ประมาณ 8 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายสู่น้ำตกภูละอออีก 2.5 กิโลเมตร เป็นทางลาดยางตลอดสาย

น้ำตกภูละออ เป็นน้ำตกขนาดเล็กจะสวยงามในช่วงเดือนกันยายน – กุมภาพันธ์ ทางเดินเท้าจากบริเวณลานจอดรถถึงน้ำตกระยะทางไป-กลับประมาณ 4 กิโลเมตร ได้รับการพัฒนาให้เป็นเส้นทางที่ให้ความรู้เรื่องพืชพันธุ์และสภาพภูมิประเทศ ซึ่งเหมาะแก่การท่องเที่ยวในลักษณะเดินป่าศึกษาธรรมชาติ

เส้นทางเที่ยวชมสวนชิมผลไม้ศรีสะเกษ ห่างจากอำเภอกันทรลักษ์ ประมาณ 5 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 221 (กันทรลักษ์-ผามออีแดง) ทางด้านขวามือมีเส้นทางที่ตัดผ่านหมู่บ้านทุ่งใหญ่ บ้านทุ่งสว่าง บ้านร่องตาซุน บ้านขาม่วง และบ้านหนองเก่า รวมระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร และบ้านชำตารมย์นับเป็นแหล่งสวนเกษตร-สวนผลไม้ที่สำคัญของจังหวัดศรีสะเกษที่ให้ผลผลิตหลากหลายประเภท เช่น เงาะ ทุเรียน ลองกอง มังคุด สละ และยางพารา เป็นต้น

ในช่วงเดือนมิถุนายนของทุกปีสวนเกษตรดังกล่าวจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดและในช่วงที่เหมาะสมแก่การเดินทางท่องเที่ยวในลักษณะชมสวนชิมผลไม้ และซื้อผลผลิตจากสวนโดยตรง ซึ่งสวนเกษตรที่น่าสนใจได้แก่ สวนเงาะบ้านขาม่วง สวนทุเรียนบ้านชำเหล็ก และสวนสละสวนมะม่วงนอกฤดูบ้านหนองเก่า

เทศกาลงานประเพณี

งานเทศกาลดอกคำดวน สัปดาห์ที่ 2 เดือนมีนาคมของทุกปี ณ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ เป็นช่วงที่ดอกคำดวนในสวนกำลังบาน ภายในงานประกอบด้วยการแสดงศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านสี่

เหล่า คือ เขมร ส่วย ลาว เยอ การออกร้านจำหน่ายสินค้าหัตถกรรม สินค้าพื้นเมือง การแสดงละคร ประกอบแสงเสียงตำนานการสร้างเมือง

งานเทศกาลเงาะทุเรียนศรีสะเกษ จัดขึ้นเป็นประจำในช่วงเดือนมิถุนายนของทุกปี ณ สนามหน้าที่ว่าการอำเภอกันทรลักษ์ หรืออำเภอบัวชุม โดยจะจัดสลับกันแห่งละปี ภายในจะมี กิจกรรมมากมาย เช่น การออกร้านจำหน่ายพืชผักผลไม้ศรีสะเกษนานาชนิด เช่น เงาะ ทุเรียน ลองกอง มังคุด สะตอ ยางพารา เป็นต้น การจัดขบวนแห่รถประดับด้วยผลไม้ การจัดนิทรรศการเชิงวิชาการ และการจัดกิจกรรมคาราวานชมสวนชิมผลไม้เมืองศรีสะเกษ

การแข่งขันวิ่งฮาล์ฟและควอเตอร์มาราธอนสู่ผามออีแดง จัดขึ้นในวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ 3 ของเดือนธันวาคมของทุกปี บนเส้นทางขึ้นสู่เขาพระวิหาร ระหว่างหมู่บ้านภูมิซรอย – ผามออีแดง อำเภอกันทรลักษ์ เนื่องจากเป็นเส้นทางขึ้นเขาสู่ชายแดนที่ต้องวิ่งฝ่าสายหมอกในช่วงปลายฤดูฝน จึงนับเป็นเส้นทางที่ท้าทายและเป็นสนามประลองกำลังที่นักกีฬารunningให้ความสนใจมากอีกแห่งหนึ่ง

กิจกรรมการลงช่วงวัฒนธรรมศรีสะเกษ และ Mini Light & Sound ปราสาทขอมวัดสระกำแพงใหญ่ เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านที่จัดขึ้น ณ ปราสาทวัดสระกำแพงใหญ่ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าเยี่ยมชมเป็นหมู่คณะในโอกาสต่าง ๆ โดยตกลงกับชุมชนที่รับผิดชอบดำเนินงาน (ยกเว้นในช่วงฤดูฝน) กิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นในช่วงค่ำ โดยใช้เวลาดำเนินการ 2 ชั่วโมง รายละเอียดของกิจกรรม ประกอบด้วย การชมกิจกรรมลงช่วงวัฒนธรรมพื้นบ้านศรีสะเกษ (การบายศรีสู่ขวัญต้อนรับ การแสดงดนตรีพื้นเมือง การฟ้อนรำแบบสี่เผ่าไทยศรีสะเกษ การสาธิต ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านและการจัดเลี้ยงอาหารค่ำแบบพาข้าวแลง) การแสดงแสงเสียงตำนานสร้างปราสาทขอมวัดสระกำแพงใหญ่ ชุด “ศิวะราตรีแห่งศรีพุทธเศรษฐ”

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าที่ระลึกของจังหวัดศรีสะเกษได้แก่ ผ้าไหม และผ้าฝ้ายลายขิด ทอกันมากที่อำเภอ บึงบูรพ์และอุทุมพรพิสัย สินค้าหัตถกรรม เช่น ครุฑน้อย เกวียนน้อย รวมทั้งตระกร้าและกระเป๋าจักสาน ซึ่งทำด้วยฝีมืออันประณีต หาซื้อได้บริเวณถนนราชการรถไฟ นอกจากนี้ยังมีสินค้าประเภทอาหาร เช่น ไข่เค็มอำเภอไพรบึง หอมแดง กระเทียม และกระเทียมโทนดองน้ำผึ้งคุณภาพดี ที่หาซื้อได้ทั่วไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 18 อ้างอิงจาก Tilman. 1984) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาของคนและชุมชน วัดดูประสงค์เพื่อหาความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการของคนและชุมชน เมื่อ ค.ศ. 1984 ผลการศึกษารูปความต้องการได้ 10 ประการ

1. ต้องการประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นผู้นำ ผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และการทดสอบสมรรถภาพ

จี มาเกนส์ และชอย (Gee Makens; & Choy. 1989: 9-16) ได้ศึกษาเรื่องประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว พบว่าการท่องเที่ยวเป็นการเดินทางที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความเพลิดเพลินสนุกสนาน โดยที่นักท่องเที่ยวนั้นคือนักท่องเที่ยวของตนเอง วัดดูประสงค์ในการท่องเที่ยวของบุคคลทั่วไป 7 ประการ คือ

1. เพื่อการเยี่ยมเยือนเพื่อนญาติ
2. เพื่อการประชุมสัมมนา และการพบปะสังสรรค์
3. เพื่องานธุรกิจการค้า
4. เพื่อการนันทนาการกลางแจ้ง เช่น การล่าสัตว์ การเล่นเรือ แคมป์ปิ้ง
5. เพื่อความบันเทิง เช่นการเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ การชมภาพยนตร์ การชมแข่งขันกีฬา
6. เพื่อเหตุผลส่วนบุคคล เช่น เพื่อครอบครัว เพื่อสุขภาพ งานพิธีต่างๆ เช่นงานศพ งานแต่งงาน
7. เพื่อกรณีอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจาก 6 ข้อที่กล่าวมาแล้ว

โฮล์บรูค (Holbrook. 1993: 2735-A) ทำการศึกษาความต้องการเร่งด่วนและการกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้พลศึกษา นันทนาการและโปรแกรม

การแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยผู้บริหารสถาบันผู้อำนวยความสะดวกสำหรับนักธุรกิจ และสถาปนิก ผลปรากฏว่า คณะกรรมการวางแผนของสถาบันจะต้องศึกษารายละเอียด เพื่อกำหนดแบบสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิผลการวางแผนและการดำเนินการ

คริสโตเฟอร์ (Christopher. 1997: 6341-A) ได้ทำการศึกษาความต้องการและการสนใจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี จากการสำรวจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิต 30 ประเภท โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้สูงอายุ จำนวน 94 คน ที่มีอายุระหว่าง 54 – 56 ปี สิ่งที่สำรวจ ได้แก่ ความเอาใจใส่ในการเข้าร่วมกิจกรรมและสิ่งที่ต้องการจะได้รับการฝึกเพิ่มเติมจากการสำรวจ ปรากฏว่าวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตให้กว้างขวาง เพื่อเป็นกีฬาการสร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นและผู้สูงอายุที่คล่องแคล่วในวันข้างหน้า ส่วนกีฬาประเภทที่ไม่ควรตัดออกจากกิจกรรมโรงเรียน และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตควรจะได้รับสนับสนุนไปพร้อมๆ กัน

ปาร์คเกอร์ (Parker. 1999: 1118-1119A) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวของเยาวชนในเมืองยอร์กเกอร์(Yiybger) มลรัฐนิวยอร์ก(New York) ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยว โดยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน อายุระหว่าง 12-20 ปี จำนวน 480 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนทางเดียว โดยพิจารณาเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยวถูกต้องมากที่สุด จากการทดสอบทางสถิติพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยูน, เซมอค (Yoon, Semok. 2000) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาผลกระทบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนการท่องเที่ยว เพื่อการปรับปรุงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว (A Study of Pleasure Trip Planning Behavior with Implications for Improved Tourism Promotion) ผลการศึกษาพบว่า การใช้การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ของนักการตลาด มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการวางแผนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวชาวมิชิแกน จำนวนร้อยละ 68 มีการตัดสินใจและ

วางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวล่วงหน้า 1 เดือน และช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการตลาด คือ ช่วงต้นเดือน ซึ่งจะได้ผลดีกว่าช่วงปลายเดือน

งานวิจัยในประเทศ

ลลิตา โกชนพันธ์ (2539: 110-111) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์ สัญจรของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า 1. ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มใหญ่มากกว่า 10 คน ร้อยละ 53.2 รูปแบบของการจัดท่องเที่ยวส่วนใหญ่จัดท่องเที่ยวกันเอง ร้อยละ 62.0 ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเพื่อน ร้อยละ 43.0 วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 70.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์สัญจร นักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์สัญจร อยู่ในระดับที่เหมาะสม ร้อยละ 52.1 และจากการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์สัญจรในแต่ละด้าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อม ธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับที่พอใช้ ร้อยละ 80 พฤติกรรมการรักษาความสะอาด การจัดการของเสียต่างๆ ในขณะท่องเที่ยวภายในสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับที่พอใช้ ร้อยละ 52.5 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ในธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับที่เหมาะสม ร้อยละ 97.8 พฤติกรรมการช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับที่เหมาะสม ร้อยละ 85.3 และพฤติกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น และการช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 46.5

สถาบันราชภัฏภูเก็ต (2541: 117-118) เรื่องการศึกษาความต้องการ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและบริเวณใกล้เคียงกล่าวว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการบังกะโล / รีสอร์ท สูงสุดถึงร้อยละ 60 รองลงมาคือโรงแรม แต่ความต้องการจะแตกต่างกันตามเพศ อายุ ระดับรายได้ การศึกษาอาชีพ และสถานภาพครอบครัว โดยความต้องการนี้จะขึ้นอยู่กับบริการที่ต้องการความปลอดภัย งบประมาณที่มีจำกัด และการยอมรับของสังคม

เสาวลักษณ์ นวเจริญกุล (2541: 96-98) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบ ให้นักท่องเที่ยวที่เป็นชาวไทย จำนวน 350 คน เป็นผู้ตอบและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้องอยู่ในระดับ

ปานกลาง และผลวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวพบว่า อายุ ระดับการศึกษา การให้คุณค่าต่อสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอาชีพวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยว การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นิคม ประเมโท (2543: 44-45) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยที่จูงใจนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี พบว่า 1. นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดอุดรธานีส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวร้อยละ 41.75 ส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัวร้อยละ 44.50 และพักโรงแรมในจังหวัดอุดรธานีร้อยละ 83 ส่วนใหญ่พักโรงแรมที่โรงแรมร้อยละ 45.50 2. ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักท่องเที่ยวมีสิ่งจูงใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ($x = 4.33$) ซึ่งเป็นผลมาจากการที่จังหวัดอุดรธานีมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นหนึ่งในมรดกโลก คือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ศึกษาสู่ทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี โดยได้ลำดับศักยภาพทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี ซึ่งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียงหนึ่งในมรดกโลก อยู่ในกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มลำดับศักยภาพสูง โดยทั้งภาครัฐบาลและเอกชนก็ได้ร่วมมือการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น

วันเพ็ญ อังคศิริสรรพ(2543) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่สัมพันธ์ต่อความเสื่อมโทรมของแนวปะการัง กรณีศึกษาหมู่เกาะเต่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การวัดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จากปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุนั้น นักท่องเที่ยวที่อายุมากจะมีความคิดอ่านในด้านอนุรักษ์ปะการังมากกว่านักท่องเที่ยวที่อายุน้อย ในขณะที่เพศ การศึกษา รายได้ สัญชาติ ไม่มีผลทำให้พฤติกรรมที่สัมพันธ์ต่อความเสื่อมโทรมของแนวปะการังแตกต่างกัน สำหรับการวัดพฤติกรรมของคนในท้องถิ่น กลับอยู่ในทางตรงข้ามกับผลที่ได้จากนักท่องเที่ยว กล่าวคือ อายุ ภูมิฐานะของคนในท้องถิ่น และความรู้ของคนในท้องถิ่น ไม่มีผลทำให้พฤติกรรมที่สัมพันธ์ต่อความเสื่อมโทรมของแนวปะการังแตกต่างกัน แต่ระดับการศึกษา รายได้และการรับรู้ข่าวสาร กลับส่งผลให้คนในท้องถิ่นมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ที่ดี พบว่าคนขับเรือส่วนใหญ่ นั้น มีความสนใจกับปัญหาความเสื่อมโทรมของแนวปะการัง โดยได้รับข่าวสารการอนุรักษ์ปะการังทำให้เกิดการปฏิบัติที่ดี ซึ่งจะเห็นได้ว่า

ประสบการณ์และการอบรมก่อนการดำน้ำจะทำให้เกิดความรู้และทัศนคติที่ดีอันจะก่อให้เกิดภาคปฏิบัติต่อไป และควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการอนุรักษ์ปะการังให้มากขึ้นด้วย

นิमितพงษ์ เชาวน์ปรีชา (2545) ศึกษาเรื่องความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จังหวัดสระบุรี พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของนักท่องเที่ยวคือ การรับรู้ข่าวสารของนักท่องเที่ยวและความเต็มใจในการบริจาคเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูธรรมชาติ แต่ในขณะเดียวกันพบว่า ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของนักท่องเที่ยวและความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในวนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

รุจยา คำพรรณ (2546: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพลูกจ้างหรือพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท สถานภาพโสด ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมาแล้ว วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวคือการเดินทางมาเพื่อการพักผ่อน และประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวและเพื่อนโดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทาง

ชยันน จิตศิลป์ (2547: 84-86) ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ และรายได้ ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างระหว่างเพศมีความสนใจและต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันอายุกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว อายุน้อยกว่า 30 ปี ต้องการไปเที่ยวภูเขา เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่มีสมรรถภาพทางร่างกายทั้งหญิงและชายยังแข็งแรง สถานภาพกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว สถานภาพโสดและสมรส ต้องการท่องเที่ยวทะเล ล่องแก่ง เที่ยวชมวัฒนธรรมภาคเหนือ และประเพณีลอยกระทง ชอบว่ายน้ำและล่องแพยาง แพไม้ไผ่ และรายได้กับความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว พบว่ารายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ต้องการไปเที่ยวภูเขา รายได้ 10,000 บาทขึ้นไป ต้องการเที่ยวทะเล และรายได้มากกว่า 30,000 บาท ต้องการกิจกรรมแรลลี่

ประมุข เขียมสถิตย์ (2547: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการทางด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการทางด้าน

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดสระแก้ว ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบริหารจัดการ และด้านบุคลากร มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.55 รองลงมาเป็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และปานกลางคิดเป็นร้อยละ 25.31 และ 24.44 ตามลำดับ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.53 รองลงมาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 27.20 และในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 21.16 ตามลำดับ

วัชรภรณ์ ระเบียบศรี (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ พบว่า ปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ แตกต่างกัน มีดังนี้ 1. ด้านการแสวงหาข้อมูลการท่องเที่ยว ได้แก่ สัญชาติ อาชีพ และรายได้ 2. ด้านการเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ อายุ รายได้ 3. ด้านจำนวนครั้งที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ สัญชาติ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพและรายได้ 4. ด้านรูปแบบการเดินทาง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ 5. ด้านระยะเวลาที่เดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ สัญชาติ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ 6. ด้านที่พัก ได้แก่ อายุระดับการศึกษาและอาชีพ 7. ด้านงบประมาณ ได้แก่ สัญชาติ อายุสถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำรวจพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ แล้วนำมาวิเคราะห์หาข้อมูลเพื่อสรุปผลต่อไป โดยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 134,891 คน (ข้อมูลจาก วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี: 2550)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการใช้ตารางเทียบขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607 - 610) ได้จำนวน 354 คน ผู้วิจัยจึงขอทำวิจัยจำนวน 400 คน
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ โดยแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพและรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยมีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) โดยสอบถามเกี่ยวกับการใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ความต้องการเดินทางไปกับบุคคลอื่นๆ เช่น ญาติ ครอบครัว

กลุ่มเพื่อน เป็นต้น ความต้องการจำนวนผู้ร่วมในการเดินทางท่องเที่ยว ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละปี จำนวนวันที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว และคำถามแบบปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ความต้องการมากที่สุด ความต้องการมาก ความต้องการปานกลาง ความต้องการน้อย ความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อถามความต้องการนั้นมีช่วงวัดแบ่งเป็น 5 ช่วง และกำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็นดังนี้

มีความต้องการมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีความต้องการมาก	ให้	4	คะแนน
มีความต้องการปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีความต้องการน้อย	ให้	2	คะแนน
มีความต้องการน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

นำค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามมาแปลความหมายโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2530: 92 - 96)

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความต้องการในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความต้องการในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความต้องการในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความต้องการในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาใน ข้อ 1 มาวิเคราะห์เนื้อหา และทำการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามตามวิธีการเขียนแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยคำนึงถึงผลการประเมินที่แปลผลออกมาเป็นคุณศัพท์ คือ ความต้องการมากที่สุด ความต้องการมาก ความต้องการปานกลาง ความต้องการน้อย ความต้องการน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว ให้คณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญตรวจ แก้ไขสำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนรับข้อเสนอแนะต่างๆ

5. ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทแนะนำ แล้วนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยดำเนินการ ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสร็จแล้วไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบ แก้ไข เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

5.2 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไข ปรับปรุง แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตามที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดุลยพินิจการเป็นรายข้อว่าแต่ละข้อคำถามนั้น มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยพิจารณาจากเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 14 - 15)

คะแนน + 1	เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
คะแนน - 1	เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยบันทึกผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อแล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ และเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่า ไปใช้ในการสอบถามปรากฏว่ามีจำนวนข้อคำถามที่ใช้ได้ 46 ข้อ จากที่สร้างไว้ 55 ข้อ

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านขั้นตอนในข้อ 5.2 ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบรัค (Cronbrach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171) จากการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.866

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ทำวิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคอีสาน จังหวัดศรีสะเกษ

2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การจัดทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับสมบูรณ์ไว้ได้จำนวน 400 ฉบับ

2. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 โดยใช้ทดสอบค่าที (t - test) และข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 โดยใช้ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One – way analysis of variance) หรือค่าเอฟ (F - test) และในกรณีผลการทดสอบระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป โดยใช้สถิติแอล เอส ดี (LSD)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.1 ทดสอบค่าที (t - test)

2.2 ทดสอบค่าเอฟ (F - test)

2.3 ทดสอบความที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทดสอบโดยใช้วิธี LSD (Least Significant Different's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมาย ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Sig	แทน	ความน่าจะเป็นที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
F-test	แทน	ค่าการทดสอบ one – way anova (ในกรณีความแปรปรวนของประชากรทุกกลุ่มเท่ากัน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 นำข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 นำข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 นำข้อมูลความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ
2. ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม
3. ด้านการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ

ตอนที่ 4 นำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษที่มีความต้องการอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย

ตอนที่ 5 ทดสอบสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 400)

ข้อมูล	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	163	40.70
	หญิง	237	59.30
	รวม	400	100.00
2. อายุ	15 – 25 ปี	96	24.00
	26 – 35 ปี	138	34.50
	36 – 45 ปี	86	21.50
	46 ปีขึ้นไป	80	20.00
	รวม	400	100.00
3. อาชีพ	นักเรียน-นักศึกษา	61	15.30
	ข้าราชการ	60	15.00
	พนักงานบริษัทเอกชน-รัฐวิสาหกิจ	58	14.50
	ค้าขาย	60	15.00
	เกษตรกร	60	15.00
	รับจ้าง	60	15.00
	อื่นๆ	41	10.20
	รวม	400	100.00
4. รายได้	ต่ำกว่า 10,000	179	44.80
	10,000 - 20,000	121	30.20
	20,001 - 30,000	62	15.50
	มากกว่า 30,001	38	9.50
	รวม	400	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 เพศหญิง จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30

ในด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงอายุ 26 – 35 ปี มากที่สุดมีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 รองลงมา 15 – 25 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน – นักศึกษามากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 รองลงมา ข้าราชการ ค้าขาย เกษตรกร รับจ้าง จำนวนละ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

ส่วนกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 รองลงมา 10,000-20,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 ส่วนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง 1,501 – 3,000 บาท มากที่สุด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมาน้อยกว่า 1,500 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตอนที่ 2 นำข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษที่มีมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตาราง 2 ตารางร้อยละและความถี่ของพฤติกรรมต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของประชาชนจังหวัด ศรีสะเกษ (n = 400)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง	น้อยกว่า 1,500	100	25.10
	1,501 - 3,000 บาท	121	30.30
	3,001 - 4,500 บาท	82	20.20
	4,501 - 6,000 บาท	51	12.80
	6,001 - 7,500 บาท	17	4.30
	มากกว่า 7,501	29	7.30
	รวม	400	100.00
2. รูปแบบการเดินทางที่ชื่นชอบที่สุด	คนเดียว	40	10.00
	กลุ่มเพื่อน	164	41.00
	ครอบครัวและญาติ	123	30.80
	บริษัททัวร์	67	16.70
	อื่นๆ	6	1.50
	รวม	400	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

พฤติกรรมทางท่องเที่ยว	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. ต้องการผู้ร่วมเดินทางแต่ละครั้ง	1	20	5.00
	2	21	5.30
	3	20	5.00
	4	50	12.50
	5	56	14.00
	6	26	6.50
	7	31	7.80
	8	17	4.30
	9	13	3.30
	10	67	16.80
	11	8	2.00
	12	11	2.80
	13	5	1.30
	14	2	0.50
	15	6	1.50
	19	2	0.50
	20	13	3.30
	21	2	0.50
	22	1	0.30
	23	2	0.50
	25	2	0.50
	30	9	1.20
	32	2	0.50
	33	1	0.30
	35	1	0.30
	40	5	1.50
	41	1	0.30

ตาราง 2 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	45	3	0.80
	50	1	0.30
	55	1	0.30
	60	1	0.30
	รวม	400	100.00
4. ความต้องการเที่ยวในแต่ละปี	1 – 2 ครั้งต่อปี	162	40.50
	3 – 4 ครั้งต่อปี	146	36.50
	5 – 6 ครั้งต่อปี	53	13.30
	มากกว่า 6 ครั้งต่อปี	39	9.70
	รวม	400	100.00
5. จำนวนวันที่ต้องการในการท่องเที่ยว ต่อครั้ง	1 – 2 วัน	86	21.50
	3 – 4 วัน	197	49.30
	5 – 6 วัน	81	20.20
	มากกว่า 6 วัน	36	9.00
	รวม	400	100.00
6. ช่วงของเดือนที่นิยมในเดินทาง ท่องเที่ยว	มกราคม – มีนาคม	119	29.80
	เมษายน – พฤษภาคม	148	37.00
	มิถุนายน – กันยายน	46	11.50
	ตุลาคม – ธันวาคม	87	21.70
	รวม	400	100.00
7. ช่วงเวลาที่นิยมในการเดินทาง ท่องเที่ยว	วันหยุดนักขัตฤกษ์	97	24.30
	วันหยุดเสาร์ – อาทิตย์	184	46.00
	วันธรรมดา	90	22.50
	อื่น ๆ	29	7.20
	รวม	400	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน มีรูปแบบการเดินทางที่ชื่นชอบที่สุด โดยเดินทางกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมา เดินทางกับครอบครัวและญาติ จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80

กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 10 คน มากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 รองลงมา ประมาณ 5 คน จำนวน 56 คน ร้อยละ 14.00

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเที่ยวในแต่ละปี 1 - 2 ครั้งต่อปี มากที่สุด จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมา 3 - 4 ครั้งต่อปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 และนิยมเดินทาง 3 - 4 วันต่อครั้ง มากที่สุด จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 รองลงมา 1 - 2 วัน จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50

ช่วงของเดือนที่นิยมในการท่องเที่ยวมากที่สุดได้แก่ เดือนเมษายน - พฤษภาคม มีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมา มกราคม - มีนาคม จำนวนจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.80

ช่วงเวลาที่ยิยมในการท่องเที่ยวมากที่สุดได้แก่ วันหยุดเสาร์ - อาทิตย์มากที่สุด จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมา วันหยุดนักขัตฤกษ์ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30

ตอนที่ 3 นำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตาราง 3 ตารางแจกแจงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความต้องการการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (n = 400)

ความต้องการต่อการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ปลูกป่าชายเลน ชมป่าเลนและสัตว์ที่อาศัยตามธรรมชาติ	3.84	.98	มาก
2. เดินทางท่องเที่ยวภูเขา ชมธรรมชาติป่าไม้และสายหมอก	4.12	.85	มาก
3. ท่องเที่ยวชายทะเล ทำกิจกรรมชายหาด	4.15	.88	มาก
4. ดำน้ำดูปะการังและปลาใต้ทะเล	3.96	1.07	มาก
5. ชมถ้ำและหินงอกหินย้อยหรือถ้ำธารลอด	4.00	.94	มาก
6. ท่องเที่ยวสวนเกษตรกรรม ชมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	3.92	.92	มาก
7. ชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์	3.76	1.01	มาก
8. ชมสวนพันธุ์ไม้ ดอกไม้ ในฤดูกาลต่างๆ	4.08	.86	มาก
รวม	3.98	0.92	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ท่องเที่ยวชายทะเล ทำกิจกรรมชายหาด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.88) รองลงมาได้แก่ เดินทางท่องเที่ยวภูเขา ชมธรรมชาติป่าไม้และสายหมอก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .85) ส่วนความต้องการน้อยที่สุดได้แก่ ชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.01)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (n = 400)

ความต้องการต่อการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ชมโบราณสถาน เช่น จ.พระนครศรีอยุธยา จ.สุโขทัย ฯ	3.92	.92	มาก
2. ชมวัดที่สำคัญๆ เช่น วัดพระแก้ว วัดอรุณฯ วัดโพธิ์ ฯ	3.94	.92	มาก
3. ชมปราสาทหิน เช่น ปราสาทหินพนมรุ้ง ปราสาทหินพิมาย ฯ	3.81	.95	มาก
4. พิพิธภัณฑ์ต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ฯ	3.88	.92	มาก
5. งานประเพณีวัฒนธรรมตามภาคต่างๆ เช่น รำโนราห์ ฆ้องมโหรี	3.87	.97	มาก
6. ชมการผลิตและซื้อผลิตภัณฑ์พื้นบ้านจากท้องถิ่น เช่น ผ้าไหม เครื่องเงิน	3.93	.97	มาก
รวม	3.89	.94	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการการท่องเที่ยวภายในประเทศด้านการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .94) เมื่อพิจารณาโดยข้อพบว่าความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ชมวัดที่สำคัญๆ เช่น วัดพระแก้ว วัดอรุณฯ วัดโพธิ์ ฯ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.92) รองลงมาได้แก่ ชมการผลิตและซื้อผลิตภัณฑ์พื้นบ้านจากท้องถิ่น เช่น ผ้าไหม เครื่องเงิน ร่มจากกระดาษสา ของที่ระลึกจากเปลือกหอย ฯ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.97) ส่วนความต้องการน้อยที่สุดได้แก่ ชมปราสาทหิน เช่น ปราสาทหินพนมรุ้ง ปราสาทหินพิมาย ฯ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.95)

ตาราง 5 ตารางค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ

ความต้องการต่อการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ท่องเที่ยวพร้อมการทำสปาเพื่อสุขภาพ เช่น นวด อาบน้ำแร่ พอกโคลน วารีบำบัด ฯ	3.93	1.01	มาก
2. การท่องเที่ยวเพื่อรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ เช่น ชมสวน ผักปลอดสารพิษและรับประทานอาหารปลอดสารพิษ	3.99	.93	มาก
3. เดินทางไปฝึกและปฏิบัติธรรม	3.75	1.04	มาก
4. ท่องเที่ยวเพื่อฝึกทำอาหารที่มีรูปแบบเฉพาะท้องถิ่น เช่น การทำน้ำพริกกุ้งเสียบภาคใต้, การทำน้ำปลาภาคตะวันออก ฯ	3.74	.97	มาก
5. ท่องเที่ยวเพื่อฝึกศิลปวัฒนธรรม เช่น รำไทย มวยไทย การแกะสลัก หนังตะลุง ฯ	3.66	1.03	มาก
6. ชมความเป็นอยู่ของชนกลุ่มน้อย หรือชนเผ่าต่างๆ เช่น หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ ฯ	3.88	.95	มาก
7. ท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา เช่น ตกปลา ตีกอล์ฟ ดำน้ำ ฯ	3.70	1.07	มาก
8. ท่องเที่ยวแบบผจญภัยกับธรรมชาติ เช่น ล่องแพ ปีนหน้าผา ไร่องานจากน้ำตก พายเรือคายัค ฯ	3.87	1.09	มาก
9. ท่องเที่ยวแบบผจญภัยกับเครื่องเล่น เช่น ขับรถ ATV ปีนหน้าผาจำลอง โกลคาร์ท แฟนท์บอล ฯ	3.76	1.12	มาก
10. พักผ่อนแบบโฮมสเตย์ ใช้ชีวิตอยู่กับชาวบ้านท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้ชีวิตใหม่ๆ	4.11	.93	มาก
11. การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวหรือลองสเตย์ ใช้ชีวิตหลังเกษียณหรือหยุดการทำงาน เพื่อพักผ่อนในสถานที่อื่นๆ อย่างน้อย 1 เดือน	3.96	.96	มาก
12.การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมประจำเดือนหรือประจำปี	3.75	1.03	มาก
รวม	3.84	1.01	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีทั้งหมด 400 คน มีความต้องการด้านการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการด้านการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ พักผ่อนแบบโฮมสเตย์ ใช้ชีวิตอยู่กับชาวบ้านท้องถิ่น เพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้ชีวิตใหม่ๆ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .96) รองลงมาได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ เช่น ชมสวน ผักปลอดสารพิษและรับประทานอาหารปลอดสารพิษ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .93) ส่วนความต้องการน้อยที่สุดได้แก่ ท่องเที่ยวเพื่อฝึกศิลปวัฒนธรรม เช่น รำไทย มวยไทย การแกะสลัก หนังสติ๊ก ฯลฯ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.03)

ตอนที่ 4 รวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

ตาราง 6 ตารางร้อยละและความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการอื่นๆ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ภายในประเทศไทย	1. ต้องการให้คนไทยท่องเที่ยวในเมืองไทย	1	0.25
	2. ต้องการให้เส้นทางสะดวก ที่พักรถสบาย ผ่อนคลายจากภาระงานประจำ	2	0.50
	3. ต้องการให้ใช้เวลาเดินทางให้น้อยลงและ อยากทานอาหารอร่อย	1	0.25
	4. ต้องการให้มีป้ายบอกเส้นทางชัดเจน จุดพักรถและห้องน้ำควรมีเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทาง	2	0.50
	5. ต้องการให้มีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว ที่น่าสนใจ	1	0.25
	6. ค่าใช้จ่ายเรื่องที่พัก อาหาร และค่าเข้าชม ราคาแพง	1	0.25
	7. ต้องการไปเที่ยวแบบส่วนตัว	1	0.25

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการอื่นๆ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	8. การเดินทางของรถทัวร์ไม่ค่อยมีความปลอดภัย	1	0.25
	9. ต้องการให้บริษัททัวร์จัดการท่องเที่ยวในราคาถูก	1	0.25
	10. ควรจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศให้น่าเที่ยวและน่าสนใจมากกว่านี้	1	0.25
	ไม่ตอบ	386	96.50
	รวม	400	100.00
2. การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม	1. ชมโบราณสถานแหล่งประวัติศาสตร์ วัดเก่า – เมืองโบราณ	1	0.25
	2. ชมโครงกระดูกมนุษย์โบราณและข้าวของเครื่องใช้ก่อนประวัติศาสตร์	1	0.25
	3. อยากชมการแสดง พื้นเมืองของจังหวัดต่างๆ	1	0.25
	4. ชมขั้นตอนการผลิตสินค้าพื้นบ้าน	1	0.25
	ไม่ตอบ	396	99.00
	รวม	400	100.00
3. การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ	1. กางเต็นท์ชมฝนดาวตก	1	0.25
	2. ต้องการพักผ่อนในรีสอร์ทที่มีการสอยโยคะ	1	0.25
	3. ต้องการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การปลูกพืช	1	0.25
	4. ต้องการทำสปาเพื่อสุขภาพ อาบน้ำแร่	1	0.25
	ไม่ตอบ	396	99.00
	รวม	400	100.00

จากตาราง 7 แสดงว่าประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีทั้งหมด 400 คน ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ตอบมากที่สุด จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 96.50 รองลงมาต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ สถานที่ท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ เดินทางสะดวก ที่พักสบาย ผ่อนคลายจากภาระงานประจำ ต้องการให้มีป้ายบอกเส้นทางในการเดินทางให้ชัดเจน จุดพักรถและห้องน้ำควรมีเพิ่ม และเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทาง จำนวนละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

2. ความต้องการอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยในเรื่องการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติพบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ตอบมากที่สุด จำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 99.00 รองลงมาต้องการท่องเที่ยวทะเลเพื่อดำน้ำดูปะการัง ต้องการไปเที่ยวภูเขาที่มีอากาศเย็นในภาคเหนือของประเทศไทย ต้องการเดินป่าชมความอุดมสมบูรณ์ ต้องการเดินป่าชมความอุดมสมบูรณ์ จำนวนละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

3. ความต้องการอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยในเรื่องการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ตอบมากที่สุด จำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 99.00 รองลงมาชมโบราณสถานแหล่งประวัติศาสตร์ วัดเก่า – เมืองโบราณ ชมโครงกระดูกมนุษย์โบราณและข้าวของเครื่องใช้ก่อนประวัติศาสตร์ อยากชมการแสดงพื้นเมืองของจังหวัดต่างๆ ชมขั้นตอนการผลิตสินค้าพื้นบ้านจำนวนละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

4. ความต้องการอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยในเรื่องการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ตอบมากที่สุด จำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 99.00 รองลงมาอนกางเต็นท์ ชมฝนดาวตก ต้องการพักผ่อนในรีสอร์ทที่มีการสโนโยคะ ต้องการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การปลูกพืช ต้องการทำสปาเพื่อสุขภาพ อาบน้ำแร่จำนวนละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

ตอนที่ 5 ทดสอบสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้

ตาราง 7 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

เพศ	($\bar{X}$)	S.D.	t	Sig (2 - Tailed)
ชาย	4.07	.64	.08	.93
หญิง	4.07	.71		
รวม	4.07	.68		

ตาราง 7 (ต่อ)

อายุ	($\bar{X}$)	S.D.	F-test	Sig
อายุ 15 – 25 ปี	4.13	.72	.52	.66
อายุ 26 – 35 ปี	4.01	.71		
อายุ 36 – 45 ปี	4.08	.61		
อายุ 46 ปีขึ้นไป	4.09	.66		
รวม	4.07	.68		
อาชีพ	($\bar{X}$)	S.D.	Welch	Sig
นักเรียน – นักศึกษา	4.11	.81	2.45	.02
ข้าราชการ	3.92	.69		
พนักงานบริษัทเอกชนและรัฐวิสาหกิจ	4.05	.71		
ค้าขาย	4.03	.36		
เกษตรกร	4.35	.68		
รับจ้าง	4.05	.59		
อื่นๆ	3.93	.81		
รวม	4.07	.68		
รายได้	($\bar{X}$)	S.D.	F-test	Sig
ต่ำกว่า 10,000	4.13	.71	1.29	.27
10,000 – 20,000	3.99	.71		
20,001 – 30,000	4.11	.57		
มากกว่า 30,001	3.97	.63		
รวม	4.07	.68		

* นัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 8 การเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยแนวโน้มความต้องการในการท่องเที่ยว
ภายในประเทศของประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ (Dunnett T3)

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	น.ร- น.ศ	ข้าราชการ	พน.บ.เอกชน, รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	เกษตรกร	รับจ้าง	อื่นๆ
นักเรียน- นักศึกษา	4.11		0.19	0.06	0.08	-0.23	0.06	0.18
ข้าราชการ	3.92			-0.13	-0.11	-0.43*	-0.13	-0.01
พน.บ.เอกชน, รัฐวิสาหกิจ	4.05				0.01	-0.29	0.00	0.12
ค้าขาย	4.03					-0.31*	-0.01	0.10
เกษตรกร	4.35						0.30	0.42
รับจ้าง	4.05							0.12
อื่นๆ	3.93							
รวม	4.07							

* นัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 7 – 8 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 400 คน มีสมมุติฐานต่อการวิจัยเรื่องความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่มีเพศต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกันพบว่า ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษที่มีเพศต่างกันจะมีพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษที่มีอายุต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกันพบว่า ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษที่มีอายุต่างกันจะมีพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 8 ซึ่งเป็นการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศจำแนกอาชีพเป็นรายคู่ พบว่าอาชีพเกษตรมีค่าเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศมากกว่าข้าราชการและค้าขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน พบว่าประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีรายได้ต่างกันจะมีพฤติกรรมและความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยวให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการการท่องเที่ยวของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการท่องเที่ยวของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ และรายได้

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 400 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 อาชีพ
 - 1.4 รายได้
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพและรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยมีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) โดยสอบถามเกี่ยวกับการใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ความต้องการเดินทางไปกับบุคคลอื่นๆ เช่น ญาติ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ฯ ความต้องการจำนวนผู้ร่วมในการเดินทางท่องเที่ยว ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละปี จำนวนวัน ที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว และคำถามแบบปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ความต้องการมากที่สุด ความต้องการมาก ความต้องการปานกลาง ความต้องการน้อย ความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคอีสาน จังหวัดศรีสะเกษ

2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 โดยใช้ทดสอบค่าที (t - test) และข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 โดยใช้ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One – way analysis of variance) หรือค่าเอฟ (F - test) และในกรณีผลการทดสอบระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป โดยใช้สถิติ แอล เอส ดี (LSD)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 400 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 237 คน ร้อยละ 59.30 อายุ 26 – 35 ปี จำนวน 138 คน โดยประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน อาทิ นักเรียน - นักศึกษา ข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน – รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย เกษตรกร รับจ้าง และอื่นๆ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 10,000 จำนวน 179 คน ร้อยละ 44.80 และใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งโดยส่วนใหญ่ 1,501 - 3,000 บาท

ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

จากการศึกษาประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 400 คน พบว่าส่วนใหญ่มีพฤติกรรมของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบรูปแบบการเดินทางโดยไปกับกลุ่มเพื่อน จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 และส่วนใหญ่ต้องการผู้ร่วมเดินทาง 10 คน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 มีความต้องการเที่ยว 1 – 2 ครั้งต่อปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 มักเดินทาง 3 – 4 วันต่อครั้ง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 และนิยมเดินทางในช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 ช่วงเวลาวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00

ตอนที่ 3 ความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

จากการศึกษาประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 400 คน พบว่ามีความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ มีความต้องการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ท่องเที่ยวชายทะเล ทำกิจกรรมชายหาด ค่าเฉลี่ย 4.15 รองลงมาได้แก่ เดินทางท่องเที่ยวภูเขา ชมธรรมชาติป่าไม้และสายหมอก ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนความต้องการน้อยที่สุดได้แก่ ชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ ค่าเฉลี่ย 3.76

สรุป ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของค่าเฉลี่ย 3.90 ระดับความต้องการมาก

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

จากการศึกษาประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 400 คน พบว่ามีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษดังต่อไปนี้

พบว่าความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ตอบ จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5

พบว่าความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ตอบ จำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 99.0

พบว่าความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่ตอบ จำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 99.0

พบว่าความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่ตอบ จำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 99.0

อภิปรายผล

การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะความต้องการของการท่องเที่ยวที่สามารถช่วยให้ผ่อนคลายจากความเคร่งเครียดในการทำงาน ทำให้มีพฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดลักษณะทางประชากรศาสตร์ (De Fleur, Melvin L. 1970: 122-124.) อีกทั้งทุกเพศทุกวัยล้วนมีความต้องการในการท่องเที่ยวทั้งสิ้น เนื่องจากในปัจจุบันสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ได้จัดรูปแบบและประเภทของการท่องเที่ยวไว้รองรับกับนักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย ทำให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการในการท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ มากขึ้น โดยไม่ต้องเจาะจงกลุ่มนักท่องเที่ยวว่าจะเป็นเพศ หรืออายุเท่าใด แต่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ ความเพลิดเพลินใจเหมือนกัน ดังที่ วรรณ วรชวานิช (2539: 17) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ เพื่อชมทิวทัศน์ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่วนรายจ่ายของการท่องเที่ยวในแต่ละสถานที่นั้นก็มิให้เลือกหลายราคา รองรับ

นักท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบตามงบประมาณที่นักท่องเที่ยวมี ดังนั้น เพศ อายุ และรายได้ต่างกัน ของประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษทำให้ความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกัน

2. ประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน สาเหตุอาจเนื่องมาจากรูปแบบของอาชีพที่ต้องใช้เวลาทำงานแต่ละอาชีพนั้นแตกต่างกัน เช่น เกษตรกรต้องทำงานตามฤดูกาล ฤดูฝนต้องทำการเพาะปลูก ฤดูหนาวต้องทำการเก็บเกี่ยวพืชผล ฤดูแล้งต้องทำการขายพืชผล ทำให้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมีน้อย หากเดินทางไปเที่ยวจะทำให้พืชผลทางการเกษตรที่ตนดูแลอยู่นั้นมีความเสียหาย แต่อาชีพข้าราชการมีการทำงานเป็นเวลาแน่นอน มีช่วงปิดเทอมหรือลาพักร้อนได้ สามารถนำเวลาช่วงนั้นไปท่องเที่ยวและพักผ่อนตามที่ตนเองต้องการได้ รวมถึงมีการสัมมนาศึกษาดูงาน ทั้งในต่างจังหวัดและต่างประเทศ ทำให้ต้องมีการเดินทางไปท่องเที่ยวในตัวอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อเทียบความต้องการของอาชีพประชาชนชาวจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน

พฤติกรรมที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

จากผลวิจัยพบว่าประชาชนจังหวัดศรีสะเกษนิยมที่จะเดินทางกับกลุ่มเพื่อนและครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการไปกับครอบครัวและเพื่อนทำให้การท่องเที่ยวสนุกสนาน ได้มีเพื่อนร่วมทาง และอาจเป็นปัจจัยในการทำให้กลุ่มตัวอย่างต้องการที่จะท่องเที่ยวด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2531: 88 - 90) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว หนึ่งในสามปัจจัยนั้นคือความตั้งใจที่จะไป ปัจจัยนี้เกิดจากเหตุผลและความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริง การเงินและเวลา คงไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้ถ้าไม่ตั้งใจที่จะไป นักท่องเที่ยวแต่ละคนมีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ ความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวอาจถูกกระตุ้นได้จากสิ่งต่างๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมือง ฤดูกาลอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และภาพพจน์ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ส่วนการที่กลุ่มตัวอย่างเดินทางท่องเที่ยวเพียงแค่ 1 - 2 ครั้งต่อปี เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมีกำลังเรื่องรายได้และเวลาในการท่องเที่ยวจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 และใช้จ่ายในการเที่ยวไม่เกิน 3,000 บาท นอกจากนี้ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม เป็นช่วงที่กลุ่มตัวอย่างนิยมเดินทาง น่าจะเป็นช่วงฤดูร้อนซึ่งเป็นฤดูท่องเที่ยวและนิยมไปช่วงวันหยุด เสาร์ - อาทิตย์

ความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

จากผลวิจัยพบว่าประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับความต้องการมาก แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตประชาชนจังหวัดศรีสะเกษและน่าจะมาจากการเห็นดีเห็นชอบการทำงานประจำวัน สอดคล้องกับสอดคล้องกับวิชัย เทียนน้อย(2528: 3 - 5) ได้ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวไว้ว่ามีสาเหตุมาจาก ความเคร่งเครียดในการทำงาน รายได้ของประชากรดีขึ้น ความสะดวกทางด้านการคมนาคม มีเวลาว่าง จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น

ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ พบว่าท่องเที่ยวชายทะเลและทำกิจกรรมชายหาดเป็นที่นิยมของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ เนื่องจากจังหวัดศรีสะเกษตั้งอยู่ในภาคอีสานห่างไกลจากทะเล การที่ได้มีโอกาสมาเที่ยวในแต่ละครั้งตัวเล็กแรกๆ และพบว่าการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการเที่ยวสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันการท่องเที่ยวแนวธรรมชาติกำลังได้รับความนิยมสูง มีหลายๆ ที่ได้รับความนิยม อาทิ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นต้น

ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมโดยเฉพาะการได้ไปชมวัดที่สำคัญๆ เช่น วัดพระแก้ว วัดอรุณฯ วัดโพธิ์ ซึ่งเป็นที่นิยมของชาวไทยและชาวต่างชาติมากทำให้มีชื่อเสียงทั่วโลก บริษัททัวร์หากมีโปรแกรมเที่ยวในกรุงเทพฯ วัดพระแก้ว วัดอรุณฯ วัดโพธิ์ จะต้องเป็นสถานที่ประจำโปรแกรมที่ต้องพานักท่องเที่ยวเข้าชม นอกจากนี้การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมจัดเป็นที่ เป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่สร้างรายได้และเม็ดเงินมหาศาลให้แก่ชาวบ้านและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอีกด้วย

ด้านการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษในเรื่องพักผ่อนแบบโฮมสเตย์ ใช้ชีวิตอยู่กับชาวบ้าน ท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้ชีวิตใหม่ๆ ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษมีความต้องการสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบัน การท่องเที่ยวแนวโฮมสเตย์ได้รับความนิยมสูงมาก ไม่แพ้การท่องเที่ยวตามวัดที่สำคัญต่างๆ โดยได้รับความนิยมทั้งชาวต่างชาติและคนไทย เนื่องจากเป็นการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ ได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิดจากเจ้าของสถานที่จริง

ข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

จากผลวิจัยพบว่าความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่า มีความต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ เดินทางสะดวก ที่พักสบาย ปลอดภัยจากภาระงานประจำ ต้องการให้มีป้ายบอกเส้นทางชัดเจน จุดพักรถและห้องน้ำ ควรมีเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทาง อาจเป็นเพราะว่านี่เป็นจุดอ่อนของการท่องเที่ยวประเทศไทย ซึ่งมี

ปัญหามีมาช้านาน ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไข เป็นหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องนำไปทบทวนและปรับปรุงหากต้องการให้การท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นที่ได้รับความนิยมของชาวต่างชาติและชาวไทย เพราะต้องยอมรับว่าในปัจจุบันประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ประเทศไทยอย่าง ประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม หรือแม้แต่จีน แย่งส่วนแบ่งนักท่องเที่ยวจากประเทศไทยในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และที่ผ่านมามีหลายประเทศได้พัฒนาทั้ง ความสะอาด ระบบเทคโนโลยี และ บ้านเมือง โดยเฉพาะประเทศจีน ไม่ว่าจะเป็น กวางโจว ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ หรือแม้แต่เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง มาเก๊า ปัจจุบันเป็นคู่แข่งสำคัญที่ดึงดูดส่วนแบ่งการตลาดจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในไทย โดยเฉพาะในช่วงปี 2553 ที่ผ่านมามีการท่องเที่ยวไทยประสบปัญหาการเมืองภายในประเทศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เริ่มเดินทางไปเที่ยวประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น

ส่วนเรื่องการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ นักท่องเที่ยวให้ความเห็นว่าต้องการท่องเที่ยวทะเลเพื่อดำน้ำดูปะการัง ต้องการไปเที่ยวภูเขาที่มีอากาศเย็นในภาคเหนือของประเทศไทย ต้องการเดินป่าชมความอุดมสมบูรณ์ อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันป่าไม้ได้ถูกตัดไปมาก ความเป็นธรรมชาติน้อยลง ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิด

ด้านการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ กลุ่มตัวอย่าง ต้องการทำสปาเพื่อสุขภาพ อาบน้ำแร่ ต้องการพักผ่อนในรีสอร์ทที่มีการสอยนโยคะ อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันกระแสรักสุขภาพกำลังได้รับความนิยมสูง ทำให้การท่องเที่ยวแนวสุขภาพจึงเป็นทางเลือกใหม่สำหรับนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. เมื่อวิเคราะห์ด้านพฤติกรรมของประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ในรูปแบบของการเดินทางที่ชื่นชอบที่สุด ผลที่ได้คือนิยมเดินทางไปกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด แต่นิยมเดินทางกับบริษัททัวร์น้อยกว่า ดังนั้นทางบริษัททัวร์ควรจะให้การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประชาชนจังหวัดศรีสะเกษเพิ่มเติมว่าการเดินทางกับบริษัททัวร์นั้นเป็นการเดินทางที่สะดวกสบายและราคาไม่ได้ท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนโดยใช้บริษัททัวร์ก็จะเป็นการพบเจอการท่องเที่ยวสิ่งใหม่ๆ แบบใหม่ๆ ในการเพิ่มประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยว

2. ผลการวิเคราะห์ด้านพฤติกรรมของประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ในช่วงเดือนที่นิยมในการเดินทางปรากฏว่าในช่วงเดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน ได้รับความนิยมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.5 เนื่องจากเป็นฤดูฝน ควรมีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานการท่องเที่ยวในเรื่องของการเที่ยวภายในประเทศไทยให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยวตลอดทั้งปี เนื่องจากในฤดูฝนยังมีสถานที่

ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจและได้รับความนิยม เช่น น้ำตก หรือ ล่องแก่ง และที่สำคัญในช่วงฤดูฝนนี้ที่พัก รีสอร์ท โรงแรมต่างๆ ลดราคาห้องพัก สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวโดยประหยัดในช่วงเดือนที่กล่าวมาได้

3. จากการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติพบว่า ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษนิยมท่องเที่ยวทะเลและภูเขามากที่สุด ข้อมูลในจุดนี้สามารถนำไปขยายผลในการทำโปรแกรมทัวร์ของบริษัททัวร์ได้ ซึ่งสามารถนำเสนอให้กับประชาชนจังหวัดศรีสะเกษที่สนใจเดินทางท่องเที่ยวกับบริษัททัวร์ได้

4. จากการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการอื่นๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชน จังหวัดศรีสะเกษพบว่า การท่องเที่ยวภายในประเทศไทยยังด้อยเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การเดินทาง ความสะอาด และจุดบริการนักท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางไปในสถานที่นั้นๆ แล้ว เมื่อไม่ได้รับความสะดวกสบาย สิ่งตามมาก็คือ นักท่องเที่ยวน้อยลง นักท่องเที่ยวไม่กลับมาเที่ยวซ้ำ ฉะนั้น การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยวนี้ทางหน่วยงานท้องถิ่นควรต้องประสานกับหน่วยงานท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ดีและมีคุณภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำเชิงผานวิธีด้วยเชิงปริมาณด้วยกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่าง 30 คน สัมภาษณ์เชิงลึกทั้งนักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในไทย เช่น ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น
2. ควรทำวิจัยความต้องการความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศทุกปี และควรทำระดับภาคเหนือ กลาง อีสาน และได้

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2529). 25 ปี การท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ. ถ่ายเอกสาร.
----- . (2541). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย และแผนการตลาดการท่องเที่ยวปี 2541. สมาคม
ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
ถ่ายเอกสาร.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดศรีสะเกษ. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม
2552; จาก www.thai.tourismthailand.org, www.google.com, www.th.wikipedia.org
- ขวัญจิตร โชติช่วง. (2549). ความสนใจและทัศนคติต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมใน
การท่องเที่ยวภาคเหนือและภาคใต้ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม.
(การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา วาหลวง. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทยในเกาะสมุย
จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรวดี ปิวชัยญา. (2549). ทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขต
กรุงเทพมหานครที่มีต่อการท่องเที่ยวแบบเหมาจ่ายภายในประเทศ. สารนิพนธ์ บธ.ม.
(การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2542). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ฉัตรชัย ลิมพรจิตรวิไล. (2548). ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี.
ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยนาถ เกิดศิลป์. (2547). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของบุคลากรกลุ่ม
โรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดุษฎี ชุมสาย, ม.ล. (ม.ป.ป.) หลัทธิวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรววิทยา. ถ่ายเอกสาร.
- ดุษฎี ชุมสาย และณิพนัน พรหมโยธี. (2527). ปฐมบทวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
ถ่ายเอกสาร.

- นฤมล บำรุงวงศ์ไทย. (2551). ความพึงพอใจ และแนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการใช้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ Trekkingthai.com. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิคม ประเมโท. (2543). พฤติกรรมและปัจจัยที่จูงใจนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี.
มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นิภาพร หนูอักษร. (2548). ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต.
ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิมิตพงษ์ เชาวนปรีชา. (2545). ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์บริเวณอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(บริหารทรัพยากรป่าไม้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- นิสาลักษณ์ ทองสุก. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. สารนิพนธ์. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจมาศ กนกฉันท. (2549). ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์พระที่นั่ง
วิมานเมฆพระราชวังดุสิต. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ไฟว์ แอนด์ ฟรี พรินต์ติ้ง.
- ประมุข เจียมสถิตย์. (2547). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดสระแก้ว. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม.
(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ วิทยารัฐ. (2530, 26 – 29 ตุลาคม). รายงานสัมมนาทางวิชาการเรื่องบทบาทของภูมิศาสตร์
กับการพัฒนาการท่องเที่ยว. กาญจนบุรี: สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทยร่วมกับ
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- ผกาพรรณ นุชพันธุ์. (2548). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวจังหวัด
นครปฐม. ปริญญาานิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการทั่วไป). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ:

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พัชรา ลาภลือชัย. (2546). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำ*

ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าเสา จังหวัดสมุทรสงคราม. ปรินิพนธ์ บท.ม.

(การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ภัทริยา อินทร์สุวรรณ. (2547). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคคลากร*

ในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ) กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. (2539). *จิตวิทยาการบริการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมราช. ถ่ายเอกสาร.

รุจยา คำพรรณ. (2546). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยว*

ในจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ; อังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ถ่ายเอกสาร.

ลลิตา โภชนพันธ์. (2533). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์สัญจรของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยาน*

แห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

วรวัทย์ สุวรรณภักดี. (2547). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานนกน้ำทะเลน้อย*

จังหวัดพัทลุง. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิชัย เทียนน้อย. (2528). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ถ่ายเอกสาร.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือในการวิจัย*. กรุงเทพฯ: เรือนอักษร.

ถ่ายเอกสาร.

วัชรภรณ์ พิงสมบุญ. (2550). *ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวความสนใจ*

พิเศษของผู้บริโภคชาวไทยกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วัชรารณณ์ รัชปศรี. (2551). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วันเพ็ญ อังคศิริสรรพ. (2543). พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่สัมพันธ์ต่อความเสื่อมโทรมของแนวปะการังกรณีศึกษาหมู่เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สนธยา บุญไทย. (2548). สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทรเอม. (2529). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิชัย พลัฒาเล็ก. (2550). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุเมณี พีรกิจ. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาส. (2541). คำบรรยายการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมสกุล เสร็จกิจ. (2547). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวลักษณ์ นวเจริญกุล. (2541). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- สำนักฝึกอบรมมัณฑนศิลป์และบุคลากรในอุตสาหกรรมบริการ. (2549). *คู่มือประกอบการบรรยาย มัณฑนศิลป์เฉพาะภาคทฤษฎี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณ รัชธรรม. (2527). *หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. ถ่ายเอกสาร.
- อุษณีย์ ศรีภูมิ. (2544). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในเขตฐานทัพเรือ สัตหีบ*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Botha, B. P. (1981, October). Park and Recreation Administration for Municipalities of South Africa: A Study of a Group Municipal Authorities, *Dissertation Abstracts International*. 42: 783 – 784A.
- Celballos Lascurain, H. (1998). Proprietors Opinion on Ecotourism: A Case study of The Roxz Bay, Sydney Australia. *Journal of Ecotourism Research*. 60 (4): 248 – A.
- Christopher, Elizabeth Ann. (1977. Aprill). A Survey of the lifetime Sports Needs and Interests of Senior Citizens in Tennessee. *Dissertation Abstracts International*. 7(10): 6341 – A.
- Cronbach, Lee. Joseph. (1970). *Essential of Physiological Testing*. 3 rd ed New York: Harper and Row.
- Ealine, Ruth. (1984, April). Satisfaction of Tourist in Private Park and Recreation in New York. *Dissertation Abstracts International*. 44(10) : 1120 – 1128A.
- Gee, Chucky; Dexter J.L. Choy and James C. Makens. (1984). *The Travel Industry*. Westport Connecticut : AVI Publishing.
- Hendee, J C. and Others. (1984). Wilderness Users in the Pacific Northwest : Their Characteristics, Values and Management Preferences. Washington, D.C.: USDA Forest Service Research Paper PNW – 61.
- Holbrook, James Edward. (1993, February). Current Problems and Trends in Facility Planning for Health, Physical Education, Recreation and Athletics at Colleges and Universities. *Dissertation abstracts International*. 53 : 2735 – A.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. (1970). Determining Sample Size For Research Activities. *Education and Psychological Measurement*. 30 (3) : 610.

Maslow, A.H. (1970). *Motivation and personality*. New York : Macmillam Company.

Murray. (1964 : 118). *Motivation and Emotion*. Prentice – hall, Inc. Englewood Cliffs, New Jersey.

Parker, A., L. (1999, July). Tourism Behavior of Youth in Younger. *Dissertation Abstracts International*. 85(12) : 1118 – 1119A.

World Tourism Organization (WTO). *Publications & Electronic Products*.

Yoon, Semok. (2000). *A Study of Pleasure Trip Planning Behavior With Implications for Improved Tourism Promotion*. Thesis (Ph.D.). Michigan State University. Copes.

แบบสอบถามความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ อายุ 15 – 25 ปี

☐ อายุ 26 – 35 ปี

☐ อายุ 36 – 45 ปี

☐ อายุ 46 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

☐ นักเรียน – นักศึกษา

☐ ข้าราชการ

☐ พนักงานบริษัทเอกชน – รัฐวิสาหกิจ

☐ ค้าขาย

☐ เกษตรกร

☐ รับจ้าง

อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. รายได้

☐ ต่ำกว่า 10,000

☐ 10,001 – 20,000

☐ 20,001 – 30,000

☐ มากกว่า 30,001

ตอนที่ 2

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ หรือตอบคำถามลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

1. จำนวนเงินที่ท่านใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง (โดยประมาณ)

☐ น้อยกว่า 1,500 บาท	☐ 1,501 บาท – 3,000 บาท
☐ 3,001 บาท – 4,500 บาท	☐ 4,501 บาท – 6,000 บาท
☐ 6,001 บาท – 7,500 บาท	☐ มากกว่า 7,501 บาท

2. รูปแบบของการเดินทางไปท่องเที่ยวแบบใดที่ท่านชื่นชอบที่สุด ?

☐ คนเดียว	☐ กลุ่มเพื่อน
☐ ครอบครัวและญาติ	☐ บริษัททัวร์
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	

3. ท่านต้องการผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้งจำนวน.....คน

4. ความต้องการของท่านในการท่องเที่ยวในประเทศต่อปี ?

☐ 1 – 2 ครั้งต่อปี	☐ 3 – 4 ครั้งต่อปี
☐ 5 – 6 ครั้งต่อปี	☐ มากกว่า 6 ครั้งต่อปี

5. จำนวนวันที่ท่านต้องการใช้ในการท่องเที่ยวต่อครั้ง ?

☐ 1 – 2 วัน	☐ 3 – 4 วัน
☐ 5 – 6 วัน	☐ มากกว่า 6 วัน

6. ท่านนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวในช่วงเดือนใดมากที่สุด ?

☐ มกราคม - มีนาคม	☐ เมษายน - พฤษภาคม
☐ มิถุนายน - กันยายน	☐ ตุลาคม - ธันวาคม

7. ท่านนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวในช่วงเวลาใดมากที่สุด ?

☐ วันหยุดนักขัตฤกษ์	☐ วันหยุดเสาร์ – อาทิตย์
☐ วันธรรมดา	☐ อื่นๆ

8. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความระดับความต้องการของท่าน ซึ่งจะ
เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศในรูปแบบต่างๆ

การท่องเที่ยวประเภทต่างๆ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ					
1.1 ปลูกป่าชายเลน ชมป่าชายเลนและสัตว์ที่อาศัยตามธรรมชาติ					
1.2 เดินทางท่องเที่ยวภูเขา ชมธรรมชาติป่าไม้และสายหมอก					
1.3 ท่องเที่ยวชายทะเล ทำกิจกรรมชายหาด					
1.4 ดำน้ำดูปะการังและปลาใต้ทะเล					
1.5 ชมถ้ำและหินงอกหินย้อย หรือถ้ำธารลอด					
1.6 ท่องเที่ยวสวนเกษตรกรรม ชมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งได้รับความรู้จากการท่องเที่ยว					
1.7 ชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก ฯ					
1.8 ชมสวนพันธุ์ไม้ ดอกไม้ ในช่วงฤดูกาลต่างๆ					
2. การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม					
2.1 ชมโบราณสถาน จ.พระนครศรีอยุธยา, จ.สุโขทัย ฯ					
2.2 ชมวัดที่สำคัญๆ เช่น วัดพระแก้ว, วัดอรุณฯ , วัดโพธิ์ ฯ					
2.3 ชมปราสาทหิน เช่น ปราสาทหินพนมรุ้ง, ปราสาทหินพิมาย ฯ					
2.4 พิพิธภัณฑ์ต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ฯ					
2.5 งานประเพณีวัฒนธรรมตามภาคต่างๆ เช่น รำโนราห์, ฆ้อง โขน, แห่เทียนพรรษา, ฟ้อนเล็บ, บุญบั้งไฟ ฯ					
2.6 ชมการผลิตและซื้อผลิตภัณฑ์พื้นบ้านจากท้องถิ่นต่างๆ เช่น ผ้าไหม, เครื่องเงิน, รมจากกระดาศา, ของที่ระลึกจากเปลือก หอย ฯ					

3. การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ					
3.1 ท่องเที่ยวพร้อมการทำสปาเพื่อสุขภาพ เช่น นวด, อาบน้ำแร่, พอกโคลน, วารีบำบัด ฯ					
3.2 การท่องเที่ยวเพื่อรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ เช่น ชมสวน ผักปลอดสารพิษและรับประทานอาหารปลอดสารพิษ					
3.3 เดินทางไปฝึกและปฏิบัติธรรม					
3.4 ท่องเที่ยวเพื่อฝึกทำอาหารที่มีรูปแบบเฉพาะท้องถิ่น เช่น การทำน้ำพริกกุ้งเสียบภาคใต้, การทำน้ำปลาภาคตะวันออก ฯ					
3.5 ท่องเที่ยวเพื่อฝึกศิลปวัฒนธรรม เช่น รำไทย, มวยไทย, การแกะสลัก, หนังตะลุง ฯ					
3.6 ชมความเป็นอยู่ของชนกลุ่มน้อย หรือชนเผ่าต่างๆ เช่น หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง, หมู่บ้านผู้ไทย, หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง, หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ ฯ					
3.7 ท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา เช่น ตกปลา, ตีกอล์ฟ, ดำน้ำ ฯ					
3.8 ท่องเที่ยวแบบผจญภัยกับธรรมชาติ เช่น ล่องแพ, ปีนหน้าผา, ไรด์ตัวจากน้ำตก, พายเรือคายัค ฯ					
3.9 ท่องเที่ยวแบบผจญภัยกับเครื่องเล่น เช่น ขับรถ ATV, ปีนหน้าผาจำลอง, โกลคาร์ท, เล่นทบอลล ฯ					
3.10 พักผ่อนแบบโฮมสเตย์ ใช้ชีวิตอยู่กับชาวบ้านท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้ชีวิตใหม่ๆ					
3.11 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวหรือลองสเตย์ ใช้ชีวิตหลังเกษียณหรือหยุดการทำงาน เพื่อพักผ่อนในสถานที่อื่นๆ อย่างน้อย 1 เดือน					
3.12 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมประจำปีหรือประจำปี					

ตอนที่ 4 ความต้องการอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย

4.1 การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.3 การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ นายชัยโรจน์ สายพันธุ์

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อ นายพนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อ นางกนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อ นายเฉลิมพันธ์ รัตนวงศ์พิทักษ์

ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ บริษัท เจทแพลน ทราเวล จำกัด

สถานที่ทำงาน 3366/26 ถนนพระราม 4 คลองตัน คลองเตย กรุงเทพฯ 10110

ชื่อ นายสีภูวง จันทร์ชมภู

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ

สถานที่ทำงาน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ 399 หมู่ 5 ถนนกสิกรรม

ตำบลหนองครก อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายนาวิ ชื่นใจ
วันเดือนปีเกิด	21 มีนาคม 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดศรีสะเกษ
ที่อยู่ปัจจุบัน	444/116 หมู่บ้านสิริมงคล 2 ตำบลหนองครก อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	มัคคุเทศก์นำเที่ยว

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2540 มัธยมศึกษาตอนปลาย
จากโรงเรียนสตรีสิริเกศ จังหวัดศรีสะเกษ
- พ.ศ. 2544 ครุศาสตรบัณฑิต (คป.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
จากสถาบันราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2554 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) การจัดการนันทนาการ
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ